

Stichting
Koninklijk Concertgebouworkest

Jaarverslag 2013

Jaarverslag 2013**Bestuursverslag**

1. Missie, visie en hoofddoelstelling	3
2. Kernactiviteiten	3
3. Organisatiestructuur	4
4. Interne organisatiestructuur	4
5. Governance	5
6. Overleg en zeggenschap	6
7. Maatschappelijk verantwoord ondernemen	6
8. Ontwikkelingen in het boekjaar	10
9. Specifieke rapportagepunten subsidieverantwoording OCW 2013	14
10. Specifieke rapportagepunten subsidieverantwoording Gemeente Amsterdam	14
11. Financiële resultaten	17
12. Financiële positie en vooruitzichten	19

Jaarrekening 2013

1. Balans 2013	21
2. Functionele exploitatierekening	23
3. Kasstroomoverzicht	24
4. Algemene toelichting	25
5. Toelichting op de balans	29
6. Toelichting op de functionele exploitatierekening	35
7. Kwantitatieve gegevens	43

Overige gegevens

1. Controleverklaring	45
2. Bestemming resultaat	47

Bijlagen

1. Specificaties bij de functionele exploitatierekening	48
2. Overzicht fte's	52
3. Jubileumactiviteiten	53
4. Overzicht concertuitvoeringen 2013	54
5. Overzicht concertuitvoeringen buitenland 2013	59

1. MISSIE, VISIE

Missie

Het Koninklijk Concertgebouworkest geeft als symfonieorkest wereldwijd uitvoeringen van orkestmuziek op de belangrijkste podia, onder leiding van de beste dirigenten en op het allerhoogste niveau. Zijn activiteiten in Amsterdam vormen de basis voor zijn rol als Nederlands ambassadeur voor internationale excellentie. Het Concertgebouworkest biedt zijn publiek emotionele en intellectuele verrijking en verleidt tot betrokkenheid en actieve loyaliteit.

Visie

Het Koninklijk Concertgebouworkest wil het symfonieorkest met de grootste aantrekkingskracht voor muzikliefhebbers en professionals in binnen- en buitenland zijn. Het onderscheidt zich van andere ensembles door zijn eigen klank, stilistische flexibiliteit, een open mentaliteit, zijn rijke historie en de verbintenis met een unieke en wereldberoemde zaal.

Het orkest streeft naar het bereiken van een zo groot mogelijk publiek. Het wil dit doel realiseren door het vertolken van zowel symfonisch erfgoed als nieuw repertoire, door het ontwikkelen van innovatieve projecten en door samenwerkingsverbanden met diverse (media-) partners.

Als werkgever wil het orkest zijn werknemers een langdurig en enthousiasmerend arbeidsverband bieden. Het creëert een veilige omgeving waarbinnen het aangaan van (artistieke) uitdagingen centraal staat. De werknemers tonen zich betrokken bij het orkestcollectief en het publiek. Zij streven naar een brede invulling van hun taakomschrijvingen waar dat het orkest en zijn publiek ten goede komt. Het orkest streeft naar absolute topkwaliteit in al zijn artistieke en zakelijke activiteiten, procedures en uitingen. Hierdoor kan het orkest zich als daadwerkelijk leidend orkest op wereldniveau blijven presenteren.

Het Koninklijk Concertgebouworkest wil midden in de maatschappij staan. Het streeft daarom naar langdurige en respectvolle relaties met zijn omgeving. Geselecteerde hoogbegaafde jonge musici worden ondersteund en een stimulerend perspectief op een professionele loopbaan geboden.

2. KERNACTIVITEITEN

Kernactiviteit is het geven van concertuitvoeringen van orkestrepertoire voor betalend publiek in binnen- en buitenland.

Het streven is om jaarlijks ongeveer 125 concertactiviteiten te realiseren, waarvan er circa tachtig in de standplaats Amsterdam plaatsvinden.

Als nauwverwante secundaire activiteiten kunnen hieraan nog worden toegevoegd:

- Activiteiten op het gebied van Publieksinitiatie, Educatie en Talentontwikkeling
- Ontsluiting van de orkestactiviteiten via mediaproducties
- Uitvoeringen van kamermuziek door leden van het orkest

3. ORGANISATIESTRUCTUUR

De Stichting Koninklijk Concertgebouworkest is een onafhankelijke stichting, gevestigd op de Jacob Obrechtstraat 51 te Amsterdam en ingeschreven in de Kamer van Koophandel onder nummer 41199917.

4. INTERNE ORGANISATIESTRUCTUUR

Beschermvrouwe

Het Koninklijk Concertgebouworkest toont zich zeer verheugd vereerd dat H.K.H. Prinses Máxima heeft aangegeven dat zij ook na haar inhuldiging tot Koningin haar positie als Beschermvrouwe van het orkest zal blijven bekleden.

Samenstelling Bestuur

Visie op samenstelling Bestuur

Uit de aard der activiteiten van de Stichting vormen bestuurlijke ervaring en affiniteit met de doelstellingen en activiteiten van de Stichting de belangrijkste kwaliteiten op basis waarvan de kandidaten voor benoeming en herbenoeming worden geselecteerd. Het Bestuur streeft ernaar om in geslacht, leeftijd en herkomst een evenwichtige afspiegeling te vormen van de Nederlandse samenleving.

Mutaties Bestuurssamenstelling 2013

In 2013 vonden de volgende mutaties plaats in het bestuur:

- De heer Reibestein is in september herbenoemd als Voorzitter tot einde 2014. Deze benoeming gaat zijn formele mandaatsperiode te boven, maar het bestuur heeft tot herbenoeming besloten om de nieuwe voorzitter te kunnen inwerken opdat deze per december 2014 de Voorzittershamer kan overnemen.
- De heer Pot is in september 2013 benoemd tot Vice-voorzitter naast de heer Hijmans van den Bergh.
- De heer Enzler is in december afgetreden wegens een functiewisseling binnen de orkestgremia, zijn plaats wordt ingenomen door de heer Thomas Braendstrup.

Samenstelling Bestuur (per 31-12-2013)

Naam	woonplaats	functie	aangetreden	aftredend
Robert Reibestein	Amerongen	voorzitter	2005	2014*
Paul Schnabel	Utrecht	penningmeester	2011	2015
Lodewijk Hijmans van den Bergh	Hilversum	vicevoorzitter	2007	2015*
Wiet Pot	Warmond	vicevoorzitter	2011	2015
Thomas Braendstrup	Amstelveen	lid	2014	2018
Louise Fresco	Amsterdam	lid	2008	2016*
Jan Hommen	Oisterwijk	lid	2009	2016*
Herman Rieken	Amsterdam	lid	2007	2015
Yvonne van Rooij	Den Haag	lid	2008	2016*
Fons van Westerloo	Katwoude	lid	2007	2015*
Jan Wolfs	Amsterdam	lid	2007	2015*

*niet-herbenoembaar

Samenstelling Directie (per 31-12-2013)

Jan Raes	Amsterdam	Algemeen directeur
Joel Ethan Fried	Amsterdam	Adjunct-directeur Artistieke Zaken
David Bazen	Amsterdam	Adjunct-directeur Zakelijk

Samenstelling staf

Er hebben zich in 2013 geen wijzigingen voorgedaan in de structuur van de staforganisatie. Vijf medewerkers traden in dienst, acht medewerkers gingen uit dienst.

Samenstelling orkest

Er vonden in 2013 zes proefspelen plaats voor zeven openstaande posities. Binnen het orkest vonden in 2013 de volgende mutaties plaats (enkele van de aantredende musici waren al in 2012 geworven):

In dienst:

Jelena Ristic, 1^e viool
Leonie Bot, 2^e viool
Martina Forni, altviool
Frederik Boits, 2^e plv. solo-altviool
Vilém Kijonka, altviool
Mirelys Morgan Verdecia, 2^e viool
Pierre-Emmanuel de Maistre, contrabas
Olivier Patey, soloklarinet
Nicholas Schwartz, contrabas
Omar Tomasoni, solotrompet

Uit dienst

Jacques Meertens, soloklarinet
Giuliano Sommerhalder, solotrompet

5. GOVERNANCE

Het Bestuur heeft ook in 2013 aan de hand van de '23 punten van cultural governance' aandacht besteed aan het eigen functioneren en de toekomstige samenstelling van het Bestuur, alsmede aan de rol van het Bestuur als werkgever van de directie. Wij stellen het op prijs hier te rapporteren dat het orkest aan alle 23 aanbevelingen navolging geeft.

Naast de bijeenkomsten van het Bestuur vindt voorts zeer regelmatig overleg plaats tussen de Bestuursvoorzitter en de Algemeen Directeur. Het functioneringsgesprek van de Algemeen Directeur vindt jaarlijks plaats in de eerste maanden volgend op het afgesloten boekjaar.

Het Stichtingsbestuur kwam in 2013 vijf maal bijeen. De agenda van deze bijeenkomsten bevat een aantal vaste onderdelen (artistiek, financieel, zakelijke organisatie en PR) dat naar inzicht van directie en Bestuur wordt uitgebreid met actuele zaken die aandacht behoeven.

- Artistieke zaken
- Financiële Zaken
- Vermogensbeheer
- Marketing en Verkoop
- Personeel en Organisatie

Om het begrip voor de ambities en het functioneren van het orkest bij de bestuursleden te versterken streeft het bestuur ernaar om in iedere bestuursvergadering met een orkestlid te spreken over het orkest en het leven als musicus. In 2013 hebben drie musici met het Bestuur gesproken.

Bestuur: thema-onderwerpen

Naast de regulier op de agenda verschijnende onderwerpen wordt in iedere Bestuursvergadering aan de hand van een voorbereid memorandum één – incidenteel twee – uitgebreide themadiscussie gehouden. In 2013 had deze betrekking op de volgende onderwerpen:

- Personeelszaken
- Beleidsverkenning Horizon 2020 (twee keer)
- Strategieproject Marketing in samenwerking met Unilever-ING
- Financiële zaken in aanwezigheid van de accountant

6. OVERLEG EN ZEGGENSCHAP:

Overleg Directie – Vereniging Het Concertgebouworchest

Eenmaal per kwartaal vindt er afstemmingsoverleg plaats tussen de Directie en het Verenigingsbestuur (VB) in de zogenaamde Contactbespreking waarin de dagelijkse gang van zaken met het voltallige VB wordt doorgenomen en belangrijke beleidswijzigingen en –plannen worden besproken. Op basis van de agenda worden verschillende managers gevraagd om bij dit overleg aan te schuiven. In 2013 hebben drie contactbesprekingen plaatsgevonden.

Daarnaast is er zeer regelmatig overleg tussen de Voorzitter van het VB en de Algemeen Directeur en vindt regelmatig overleg plaats tussen VB afvaardigingen met de Adjunct-directeur zakelijk en de manager P&O.

Overleg Directie – Artistieke Commissie

In het Artistiek Beraad vindt overleg plaats tussen Directie, Chef-dirigent en de Artistieke commissie (een commissie van orkestleden). Het overleg heeft betrekking op het artistieke beleid, het artistiek functioneren van het orkest, de toekomstige programmering en de evaluatie van gerealiseerde producties. Het Artistiek Beraad heeft in 2013 zes keer plaatsgevonden.

7. MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN

Arbeidsvoorwaarden en personeelsvoorzieningenbeleid

Het Koninklijk Concertgebouworkest heeft twee eigen cao's - één voor de musici en één voor de stafmedewerkers - welke worden afgesloten tussen de Stichting en de Vereniging Het Concertgebouworchest. De cao voor de staf is afgesloten in 2008 en verliep in per ultimo 2010. De cao voor de musici werd afgesloten in 2010 en verliep per ultimo 2012. Beide cao's blijven geldig tot nieuwe cao's zijn overeengekomen. De gesprekken hierover zijn in november 2013 gestart en worden naar verwachting in de loop van 2014 afgerond.

Topinkomens

Het Koninklijk Concertgebouworkest is onderhevig aan de Wet Normering Topinkomens (WNT). De Stichting Koninklijk Concertgebouworkest geeft uiteraard conform de door de WNT gestelde kaders uitvoering aan de wet. Vooruitlopend op de door de wet gestelde termijn van afbouw heeft de onderhavige functionaris op eigen initiatief in 2013 reeds een eerste stap gezet door salaris in te leveren. Voor verdere details verwijzen wij naar pagina 40 van dit verslag.

Werkgelegenheid

Het Koninklijk Concertgebouworkest kent strak gereguleerde procedures ten aanzien van de audities. Deze procedures zijn in alles gericht op het selecteren van de artistiek meest wenselijke kandidaten voor een positie binnen het orkest.

Het Koninklijk Concertgebouworkest heeft er voor gekozen om de formatie voor de komende jaren op peil te houden, dit ondanks de financiële druk die voortvloeit uit de vermindering van de subsidies. Reductie van het aantal werknemers zou weliswaar een onmiddellijk positief effect hebben op de financiële exploitatie van de organisatie, het zou ook onherstelbare schade toebrengen aan het artistiek functioneren van het orkest. De financiële effecten van deze schade zouden op de langere termijn de korte-termijnvoordelen overstijgen.

Mensenrechten – tournees

Het Koninklijk Concertgebouworkest volgt de beleidslijnen van de Rijksoverheid waar het de optredens buiten de landsgrenzen betreft. In algemene zin kan worden gesteld dat het orkest optreedt in die landen waar Nederland op ambassadeursniveau wordt vertegenwoordigd.

Milieuaspecten van de activiteiten.

Wellicht met uitzondering van de internationale reisbewegingen die samenhangen met de optredens in het buitenland leiden de kernactiviteiten van de Stichting niet tot extra milieubelastende activiteiten.

In het verslag over 2012 werd de duurzaamheidsdiscussie als te bespreken onderwerp voor in 2013 aangekondigd. Dit is door de drukte in het jubileumjaar niet gerealiseerd, de discussie zal op een later moment alsnog worden gevoerd.

Talentontwikkeling: jonge dirigenten

Voor het Koninklijk Concertgebouworkest is het vinden en aan zich verbinden van nieuw talent op het gebied van orkestdirectie een van de belangrijkste ontwikkelingsactiviteiten. De relatie tussen een dirigent en een orkest is immers gevoelig, en wordt vaak al aan het begin van een carrière bepaald. 'Gearriveerde dirigenten' zijn moeilijker over te halen een debuut te maken bij een orkest waarmee zij eerder nog geen relatie hebben opgebouwd.

In 2013 heeft het Concertgebouworkest op de volgende manieren bijgedragen aan het aantrekken of ontwikkelen van nieuw directietalent:

- Assistent-dirigentenprogramma (vijf assistent-dirigenten)
- Samenwerking binnen Master Orkestdirectie Nederland

In 2013 maakten vier dirigenten hun debuut of tweede opwachting bij het Koninklijk Concertgebouworkest.

Talentontwikkeling: jonge musici

Orkestacademie

Een tweede belangrijke vorm van talentontwikkeling betreft het vinden van goede jonge musici om openvallende plaatsen in het orkest op te vullen. Het orkest signaleert al enkele jaren een probleem in de aansluiting tussen de beroepsopleiding en de beroepspraktijk van orkestmusici. Conservatoriumstudenten hebben met het behalen van hun diploma vaak te weinig orkestervaring om de overstap naar een symfonieorkest soepel te kunnen maken. Daarom biedt het orkest sinds 2003 de leergang Academie van het Koninklijk Concertgebouworkest aan, waar beginnende beroepsmusici intensief worden gecoacht op het vlak van orkestspel.

In de afgelopen seizoenen kon het orkest de volgende aantallen academisten begeleiden:

- 2009/2010 6 academisten
- 2010/2011 5 academisten
- 2011/2012 4 academisten
- 2012/2013 7 academisten
- 2013-2014 6 academisten (op zeven posities, een kon niet worden ingevuld)

Op het moment van schrijven hebben zes voormalige academisten een reguliere aanstelling bij het Koninklijk Concertgebouworkest verkregen. Vrijwel alle andere oud-academisten hebben een vaste baan bij een ander professioneel symfonieorkest weten te veroveren.

Vanaf 2014 wordt – mede dankzij de royale ondersteuning van de Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest – een verdere intensivering van de leergang ingezet.

Muziekkapel Koningin Elisabeth

In 2013 is de samenwerking met de Muziekkapel Koningin Elisabeth (België) voortgezet: concertmeester Liviu Prunaru en solocellist Gregor Horsch hebben een meerdaagse masterclass gegeven aan studenten van de Muziekkapel. Academisten van het KCO hebben samen met studenten van de Muziekkapel een drietal kamermuziekconcerten gegeven in Waterloo en Westerlo.

Samenwerking Sweelinck-academie

In het voorjaar van 2013 is de samenwerking met de Sweelinck Academie van het Conservatorium van Amsterdam van start gegaan. Op de open dag van de Nationale Opleiding voor Jong Talent speelden leden van het KCO samen met leerlingen van de Sweelinck Academie. Per seizoen zullen in het kader van deze samenwerking drie kamermuziekprojecten worden georganiseerd waarbij leden van het KCO spelen samen met leerlingen van de Sweelinck Academie. Aan het einde van het seizoen worden de drie programma's samen nog eens uitgevoerd op Kasteel Amerongen.

Samenwerking Kadetten Kwazulu Natal Philharmonic Orchestra

In maart 2013 was het KCO voor het eerst te gast in Zuid-Afrika. De tour werd mede-georganiseerd door de staf van het Filharmonisch Orkest van Kwazulu Natal (KZNPO). Leden van het Koninklijk Concertgebouworkest gaven binnen het kader van deze samenwerking ook masterclasses aan leden van het cadettenprogramma van het KNZPO. De relatie met het KZNPO zal in 2014 worden voortgezet: een drietal cadetten van het KNZPO bezoekt Amsterdam gedurende een week om nader kennis te maken met het Concertgebouworkest en met de Nederlandse cultuur.

Repertoire-ontwikkeling

De verbintenis met de drie huiscomponisten Van der Aa, Glanert en Rijnvos heeft in 2013 geleid tot de herneming van het volgende werk:

- Van der Aa – Spaces of Blank

In 2013 zijn de volgende werken in première gebracht:

- Lindberg – *Era* (opdrachtwerk, wereldpremière) (geschonken door Het Concertgebouw NV)
- Jeths – *Clamavi (mini-opera, met tekst van Carel Alphenaar)* (opdrachtwerk, wereldpremière)
- Zemlinsky – *Die Seejungfrau* (nieuwe versie, Nederlandse première)

- Zimmerman – *Variaties op 'Komt vrienden in het rond'* (opdrachtwerk, wereldpremière)
- Henze – *Elogium Musicum* (Nederlandse première)
- Harbison – *Remembering Gatsby* (Nederlandse première)
- Benzecry – *Colores de la Cruz del Sur* (Nederlandse première)
- P. Lieberson – *Neruda Songs* (Nederlandse première)
- Holliger – *Ardeur noire* (Nederlandse première)
- Zimmermann – *Alagoana* (Nederlandse première)
- Merkies – *Elevator Sequence* (opdrachtwerk, wereldpremière)
- Van Warmerdam – *Louisiana Story* (opdrachtwerk, wereldpremière)
- Roukens – *Chase* (opdrachtwerk, wereldpremière)
- Lutyens – Muziek uit 'The Skull' (Nederlandse première)
- L. Andriessen – *Mysteriën* (opdrachtwerk, wereldpremière) (geschonken door Het Concertgebouw NV)

Formatontwikkeling

Op het gebied van formatontwikkeling kunnen voor 2013 de volgende activiteiten worden genoemd:

- Wereldtournee langs zes werelddelen
- Concertante opera-uitvoering *Der Fliegende Holländer* (semi-scenisch)
- Afwijkende orkest-opstellingen in de Beethoven-cyclus met Iván Fischer
- AAA: zes festivals in samenwerking met Amsterdamse kunstinstellingen (interdisciplinair)
- Geregisseerd gala-format in Sterrenjubileum 10 april in samenwerking met het Concertgebouw NV
- Passie uitvoering 2013 'hedendaagse passie' Martin - Golgotha
- Kennismakingsconcert in samenwerking met FORUM (initiatie)
- Koninginnenachtconcert met Jose James, Stefano Bollani, Jules Buckley en Riccardo Chailly in samenwerking met jongerenvereniging *Entrée (cross-over)*
- Kroningsconcert met Armin van Buuren, Ivan Meylemans en Riccardo Chailly (*cross-over, openlucht*)
- Prinsengrachtconcert met Antonio Pappano en Jose Calleja in samenwerking met Avro en Stichting Prinsengrachtconcert (openlucht)
- Diverse optredens in kamermuziekbezetting in binnen- en buitenland
- Lancering streaming video magazine RCO Editions

Educatie / initiatie / participatie

Het Koninklijk Concertgebouworkest ontplooidde in 2013 de volgende activiteiten op het gebied van educatie en initiatie / participatie (onderstaande is exclusief de eerder genoemde activiteiten op het gebied van talentontwikkeling):

- *Educatie, in samenwerking met Concertgebouw NV*
 - Repetitiebezoeken 'On Stage - Back Stage' (926 leerlingen van 23 scholen)
 - Workshops scholieren (167 leerlingen van 6 scholen)
- *Initiatie / participatie*
 - Kennismakingsconcert
 - Koninginnenachtconcert
 - Kroningsconcert
 - Prinsengrachtconcert

- Gratis toegankelijke lunchconcerten (zes openbare repetities)
- Openbare repetities (vier repetities openbaar voor leden van de Vriendenvereniging)
- Concertinleidingen bij de AAA-serie en bij de Beethoven-serie (acht inleidingen)
- Entrée Late Night (i.s.m. Entrée bij de AAA-programmering, vijf evenementen)
- Meet the Artists (vier ontmoetingen)
- *Internationaal*
 - 20 Masterclasses door leden van het Concertgebouworkest gegeven in het buitenland, inclusief 12 masterclasses in samenwerking met de Guildhall School of Music in het kader van de Barbican Residency
 - Zuid Afrika, twee kinderconcerten in Soweto (Prokofjev - Peter en de wolf)

8. ONTWIKKELINGEN IN HET BOEKJAAR

Artistiek

Het is altijd lastig om artistieke hoogtepunten binnen een jaar te benoemen, zeker in een jubileumjaar zoals 2013. Voor dit bijzondere jaar beperken wij onze keuze hier tot de onderstaande selectie, maar tekenen daarbij aan dat het jaar véél meer grootse momenten telde dan deze kale opsomming rechtvaardigt. Het gehele programmeringsoverzicht is in lijstvorm in dit jaarverslag opgenomen (zie pagina 54 en verder).

Uiteraard noemen wij hier alle optredens die plaatsvonden binnen het kader van de Wereldtournee, met als bijzondere hoogtepunten de kinderconcerten in Soweto, het openluchtconcert in Sao Paolo en de twee optredens in Teatro Colon in Buenos Aires, de uitvoeringen van Mahers Tweede symfonie in Sint Petersburg en Moskou en de debuutconcerten van het orkest in Australië.

In Amsterdam waren het onder meer de beide 'verjaardagsconcerten' op 10 april – samen met Het Concertgebouw – en op 3 november – de geboortedag van het orkest. Maar ook de twee concerten die tot stand kwamen dank zij de bijzondere ondersteuning van de Amerikaanse vrienden: de concertante uitvoering van Wagners Der fliegende Holländer en de Messa da Requiem van Verdi. Om deze opsomming af te ronden eindigen wij de lijst met de optredens met onze titeldirigenten; De uitvoering van Bruckners Achtste symfonie onder leiding van Bernard Haitink, de twee programma's waarmee Riccardo Chailly terugkeerde voor het orkest en met wat uiteindelijk het afscheidconcert van Nikolaus Harnoncourt bleek te zijn, de uitvoeringen van Bruckners Vijfde symfonie.

Binnen de programmering neemt de serie AAA (Triple A) een bijzondere plaats in. In 2013 konden wij in samenwerking met de volgende Amsterdamse kunstinstellingen een reeks bijzondere en interdisciplinair geprogrammeerde evenementen realiseren:

- Academisch-cultureel centrum SPUI25
- Bimhuis
- Het Concertgebouw
- Entrée, vereniging jong publiek
- EYE Filmmuseum
- Frascati
- De Groene Amsterdammer
- Holland Festival
- Muziekgebouw aan 't IJ

- LIMA Amsterdam (voorheen NIMK)
- Stadsschouwburg Amsterdam
- Stedelijk Museum

De AAA-festivalthema's betroffen in 2013:

- Schandalig!
- Jazz it up
- Memento mori
- Suspense – music & cinema
- De Fifties

Met ingang van seizoen 13-14 (Suspense – Music & Cinema en verder) is in de AAA programmering een kleine formatwijziging doorgevoerd waarbij de festivalprogrammering bij de concerten van het Koninklijk Concertgebouworkest wordt geconcentreerd op de donderdagavond. Het concertprogramma is die avond iets ingekort en wordt voorafgegaan door een uitgebreide lezing of interview. De vrijdagavond behoudt daarmee een iets traditioneler concertvorm, welke meer geschikt is voor de liefhebber van het reguliere concertformat; de donderdagavond richt zich met deze wijziging meer op de beoogde doelgroep van culturele omnivoren en liefhebbers van experiment.

Kamermuziek

Het Concertgebouworkest stimuleert zijn leden tot het spelen van kamermuziek omdat dit sterk de ontwikkeling van de klank- en speelcultuur versterkt en bijdraagt aan de artistieke en sociale cohesie binnen de orkestgemeenschap – in een periode waarin zeer veel nieuwe leden tot het orkest toetreden een belangrijk instrument om de eigenheid van het orkest te bewaren.

De Coördinator Kamermuziek produceerde in 2013 kamermuzikale activiteiten ten behoeve van

- de eigen programmering van het orkest (AAA en de bijbehorende Entrée Late Night)
- de serie Close Up voor Concertvrienden
- concerten voor Concertvrienden-Next
- optredens ten behoeve van Mecenaat en de Buitenlandse Vriendenverenigingen
- optredens op verzoek van sponsors en andere stakeholders.

In 2013 zijn in totaal 53 kamermuzikale optredens gerealiseerd in binnen- en buitenland.

Publieksbereik

Lieten de bezoekcijfers aan het begin van seizoen 2012-2013 nog een korte inzinking zien, het jaar 2013 kende voor het Koninklijk Concertgebouworkest gelukkig weer als vanouds zeer volle zalen in binnen- en buitenland. Deze werden gerealiseerd na een geforceerd snelle aanpassing van de marketingaanpak eind 2012, waardoor nu – anders dan in het verleden nodig was – de verkoopstatistieken voor *iedere* productieweek nauwlettend worden gevolgd en waar nodig bijgestuurd.

Met drie zeer succesvolle optredens in de open lucht (Koningsconcert, Prinsengrachtconcert en openlucht concert Sao Paolo) werd het aantal publiekscontacten in 2013 nog eens sterk vergroot ten opzichte van eerdere jaren.

De samenstelling van het publiek liet geen grote verschuivingen zien ten opzichte van eerdere jaren. Daarbij kan worden aangemerkt dat de concerten die het orkest buiten de abonnementen om verzorgt een aanzienlijk jonger en meer divers publiek trekken dan de abonnementconcerten. Overigens signaleert het orkest ook dat het bij zijn Amsterdamse activiteiten in het algemeen (dus binnen en buiten abonnement) een jonger en meer gemêleerd publiek aantreft dan bij de concerten die het in het buitenland verzorgt.

Leeftijdsofbouw publieksbestand Koninklijk Concertgebouworkest

	2010-2011	2011-2012	2012-2013
leeftijd			
0-29	19%	12%	15%
30-39	7%	9%	10%
40-54	18%	21%	20%
55-69	34%	36%	34%
70+	22%	22%	21%

Mediaportefeuille

In 2013 werden de volgende mediaproducties gerealiseerd:

radio

- 25 concertregistraties AVRO - Radio4
- 12 concertregistraties radio buitenland 'on tour'
- productie en distributie 52 radio-afleveringen *Live at the Concertgebouw* (radio internationaal)

tv concertregistraties

- 2 producties in samenwerking met AVRO (Sterrenjubileum, Prinsengrachtconcert)
- 1 productie in samenwerking met Gemeente Amsterdam / NTR (Kroningsconcert)
- 1 productie in samenwerking met de Roemeense Staatstelevsie (Enescu Festival)
- 1 productie in samenwerking met 100TV St Petersburg
- 13 eigen producties ten behoeve van diverse afnemers / co-producenten (o.a. Unitel-Classica, Mezzo, AVRO, RCO Editions)

14 van de 18 bovenstaande tv producties werden doorverkocht aan meer dan 40 landen per programma (Mezzo dan wel Unitel Classica plus incidentele aankopen)

tv / video overig

- 1 reeks van zes afleveringen documentaire Bloed Zweet en Snaren (AVRO)
- 1 aflevering De Wereld Draait Door (VARA)
- 1 doorstraling openluchtconcert Sao Paolo naar Museumplein ism Amsterdam Marketing
- 1 webcast concert in Philharmonie van Moskou
- 1 documentaire over totstandkoming Louis Andriessen – *Mysteriën* (Cobosfilm), release 2014

cinema

- 1 avondvullende cinemaproductie in samenwerking met Heddy Honigmann (Cobosfilm), release 2014

Het bereik van bovengenoemde media-activiteiten is moeilijk in te schatten door het ontbreken van gegevens van de buitenlandse partners. De reguliere concertregistraties werden in Nederland bekeken door circa 150.000 kijkers per evenement. De documentairereeks *Bloed, Zweet en Snaren* werd gemiddeld door 500.000 kijkers gezien, de uitzending van *De Wereld Draait Door* trok een miljoen kijkers. Het Kroningsconcert werd gezien door miljoenen kijkers.

cd-opnamen en releases

In 2013 werden 4 werken opgenomen voor cd-gebruik op RCO Live; er werden twee cd producties uitgebracht alsmede de 152 cd archiefbox 'The Radio Legacy'

Ontwikkeling RCO Universe

In september 2013 kon het Koninklijk Concertgebouworkest trots zijn online streaming video magazine *RCO Editions* presenteren. RCO Editions is een magazine voor de iPad dat zes keer per jaar verschijnt en waarin het orkest op thematische basis concertregistraties, mini documentaires en auteurscontent uitbrengt, gericht op een internationaal publiek.

Voor de promotie van RCO Editions is gekozen om de aandacht gedurende het eerste jaar op de Nederlandse markt te concentreren om vervolgens andere landen in de promotie te betrekken. In de periode september-december 2013 werden 15.000 exemplaren van de app gedownload, registreerden 3.000 klanten zich als gebruiker en sloten de eerste 300 klanten een doorlopend abonnement af. Op zich bemoedigende aantallen, maar nog niet voldoende om van een vliegende start te spreken. Wel is de meest kansrijke marketingmix inmiddels duidelijk geworden, met name langs de weg van het aanbieden van één-maands proefabonnementen wordt de hoogste conversie naar langlopende abonnementen bewerkstelligd. Deze route zal in 2014 intensief worden benut en ook in andere landen worden ingezet.

Internationaal radioprogramma Live at the Concertgebouw in 2013

Vanwege de beëindiging van de cultuurprogrammering van Radio Nederland Wereldomroep (voortvloeiend uit de bezuinigingen op RNW) zou het programma *Live at the Concertgebouw* per 1 januari 2013 worden beëindigd. Aangezien het Concertgebouworkest dit programma van belang acht voor zijn internationale positionering, heeft het besloten de titel van RNW over te nemen en de productie van 52 afleveringen in ieder geval voor het jubileumjaar 2013 zelf ter hand te nemen. De distributieactiviteiten (voor enkele honderden radiostations in Noord- en Zuid-Amerika, Azië en het Midden-Oosten) kon uit de boedel van RNW worden overgeheveld naar een freelancer.

Om financiële redenen heeft het Koninklijk Concertgebouworkest zich helaas genoodzaakt gezien de productie en distributie van deze bijzondere reeks radioprogramma's per ultimo 2013 te staken.

Beleidsvorming: Horizon 2020

In 2013 heeft de Directie de in 2012 aangevangen gedachtenvormende gesprekken voor de beleidshorizon 2020 voortgezet. Hiervoor zijn de volgende stappen gezet:

- Opstellen van concept beleidsvisie 'Horzion 2020' op basis van de in 2012 gevoerde inventariserende gesprekken
- Opstellen meerjarenbegroting 2014-2020 op basis van extrapolatie managementbegroting 2014
- Inventarisatie mogelijke aanpassingen in exploitatie van het orkest
- Twee rondes bespreking in Stichtingsbestuur
- Een ronde bespreking met verenigingsbestuur en Artistieke commissie
- Doorwerking naar eerste concept Actieplan 2020 (ter bespreking februari 2014)

De behandeling van dit thema wordt begin 2014 voortgezet, waarna na vaststelling van de beleidshorizon 2020 (voorjaar 2014) onmiddellijk kan worden begonnen met de eerste stappen ten behoeve van subsidieaanvraag 2017-2020 (in te dienen op 1 februari 2016).

9. SPECIFIEKE RAPPORTAGEPUNTEN SUBSIDIEVERANTWOORDING OCW 2013

In 2013 heeft het orkest op basis van de symfonische taak de volgende prestaties geleverd:

Totaal aantal concerten	128
Aantal betaalde publieksconcerten NL	68 (incl.1 concert buiten de standplaats)
Aantal gratis toegankelijke publieksconcerten NL	7
Aantal besloten concerten NL	1
Aantal concerten Buitenland	53
Operabegeleiding DNO	nvt
Totaal eigen inkomsten	€ 17.688.000
Eigen inkomsten / Subsidie	136%

Het ontbreken van de jaarlijkse operabegeleiding bij De Nederlandse Opera is in goed overleg tot stand gekomen en vloeide voort uit de wederzijdse voorkeuren ten aanzien van de planning in het seizoen 2012-2013 (KCO: wereldtournee, DNO: voorbereiding van Wagners Ring 2014).

10. SPECIFIEKE RAPPORTAGEPUNTEN SUBSIDIEVERANTWOORDING GEMEENTE AMSTERDAM

Toelichting samenstelling organisatie, directie en bestuur en Governance

Zie pagina 4-5

Toelichting op gerealiseerde activiteiten

Zie pagina 6-14 en bijlage 1, 2 en 3

Toelichting balans en op staat van baten en lasten

Zie pagina 29 t/m 44

Toelichting op kwantitatieve prestatieafspraken

<u>Kernactiviteiten</u>	gerealiseerd	meerjarenplanning
# nieuwe producties		35
# voorstellingen in Amsterdam	67	70
# bezoeken in Amsterdam	145.077	124.000

Het aantal bezoeken Amsterdam valt flink hoger uit dan de meerjarenplanning door twee openluchtconcerten (Koningsvaart en Prinsengrachtconcert) die samen 35.000 bezoekers trokken. In dit aantal zijn niet de circa 10.000 bezoekers aan openbare repetities meegeteld

<u>Bijdrage aan Wereldklasse</u>	gerealiseerd	meerjarenplanning
# activiteiten in buitenland	53	52
# activiteiten voor internationaal publiek in Amsterdam	67	70
# buitenlands bezoek in Amsterdam	8156	4620

Het aantal buitenlandse bezoeken aan de concerten in Amsterdam is in 2013 sterk overschreden ten opzichte van de meerjarenplanning. Het is opvallend om te zien dat de aantallen toeristenbezoeken per concert in de maand april ineens verdrievoudigen om zich vervolgens op dat niveau te handhaven, dit zal ongetwijfeld te maken hebben met de heropening van het Rijksmuseum.

Toelichting op gerealiseerd percentage eigen inkomsten

Het percentage eigen inkomsten bedroeg in 2013 136% van het subsidie. Dit percentage ligt substantieel hoger dan in voorgaande (en komende) jaren door het omzetvolume van de wereldtournee.

Toelichting op kwalitatieve prestatieafspraken

- Cultureel ondernemerschap
 - Het Koninklijk Concertgebouworkest ziet cultureel ondernemerschap als een van de elementaire eigenschappen van de organisatie. Het streven naar een hoog aandeel eigen inkomsten, geleverd door een breed palet van inkomstenbronnen, een sterk draagvlak onder het publiek en stakeholders, de wens om artistiek, zakelijk en organisatorisch innoverend te zijn alsmede een strenge blik op het kostenniveau behoren tot de vaste uitgangspunten van de organisatie.
- Samenwerking binnen de sector
 - Samenwerkingen binnen AAA (zie pagina 11)
 - Gezamenlijke jubileumactiviteiten met Het Koninklijk Concertgebouw
 - Deelname aan overleg ACI
- Verbreding publieksbereik, pluriformiteit van het aanbod, Diversiteit
 - Verbreding Publieksbereik: zie pagina's 9-12
 - Pluriformiteit van het aanbod: zie pagina's 8-11 alsmede bijlages 1 en 2
 - Diversiteit: zie pagina 9 en pagina 11
- Bijdrage aan cultuureducatie afdracht NedPhO-Go en Talentontwikkeling
 - Bijdrage aan NedPhO-Go is geëffectueerd via inhouding op het subsidie
 - Talentontwikkeling: zie pagina 7-8
- Bijdrage aan de ambitie om Amsterdam te positioneren als internationale cultuurstad van wereldklasse
 - Het Koninklijk Concertgebouworkest treedt zowel in Amsterdam als ver daarbuiten op als cultureel ambassadeur van de stad Amsterdam. Het orkest wordt internationaal gezien als een van 's werelds leidende orkesten en programmeert een breed palet aan symfonisch repertoire ('van Bach tot Van der Aa'). Het orkest is in staat om grote gastdirigenten en – solisten naar Amsterdam te halen, vaak voor meerdere uitvoeringen van hetzelfde programma. De bezettingscijfers van de concerten zijn in binnen- en buitenland onverminderd hoog, en het orkest werkt actief aan de verdere verspreiding van zijn producties door middel van een innovatief mediabeleid.

Vrijkaartenbeleid

De Stichting Koninklijk Concertgebouworkest beschikt voor ieder concert dat het in eigen exploitatie verzorgt in Het Concertgebouw Amsterdam (circa 80 concerten per jaar, niet-aangepaste zaalcapaciteit 1974 stoelen) in totaal over 40 vaste relatieplaatsen die als vrijkaart kunnen worden uitgegeven. Deze plaatsen zijn bestemd voor directie, pers, contractuele verplichtingen aan dirigenten, solisten, muzikuitgevers, de ontvangst van andere voor het orkest belangrijke gasten, en werkgerelateerde aanwezigheid van de eigen staf.

Naast de genoemde 40 standaard relatieplaatsen heeft het orkest enkele honoraire abonnementen uitgegeven aan Bestuursleden, functionele vertegenwoordigers van de Subsidiënten en enkele andere personen wegens hun verdiensten voor het orkest. Het volume hiervan beloopt gemiddeld zes kaarten per concert.

In 2013 heeft het Koninklijk Concertgebouworkest volgens bovenstaand beleid in 70 concerten 6055 vrijkaarten uitgegeven, een gemiddelde van 87 per concert. Dit getal ligt hoger dan in eerdere jaren door enkele evenementen die vanwege de jubileumviering of vanwege specifieke fondsenwervingsactiviteiten een groot aantal genodigden telden.

11. FINANCIËLE RESULTATEN

11.1 Exploitatieresultaat 2013

Het verslagjaar is afgesloten met een nadelig exploitatiesaldo van € -863.000 (begroot € -175.000).

Het begrote resultaat is nadelig beïnvloed door meer uitgaven voor personeelslasten beheer (€ 165.000), hogere materiële lasten beheer (€ 235.000), hogere personeelslasten activiteiten (€ 124.000) en hogere materiële lasten activiteiten (€ 496.000). Voorts minder rentebaten en inkomsten uit beleggingen (€ 468.000) en minder overige opbrengsten (€ 368.000).

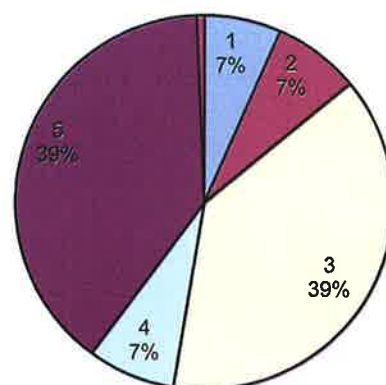
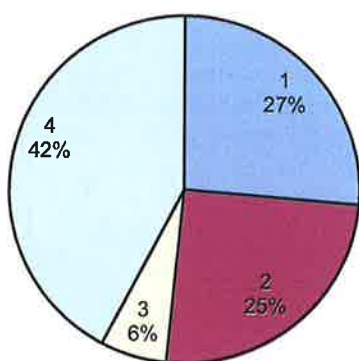
Daarbij een bijzondere last als gevolg van een afboeking door het faillissement van cd-distributiepartner Codaex (€ 211.000).

Hier tegenover staan meer ontvangen opbrengsten concerten en tournees (€ 1.370.000) en meer ontvangen subsidies (€ 9.000).

Het nadelig resultaat is ten laste gebracht van de algemene reserve (€ 863.000).

De verdelingen van de baten en lasten in boekjaar 2013 zijn als volgt:

1. Eigen inkomsten binnenland	8.066	1. Personele kosten (Beheerslasten)	2.070
2. Concerten buitenland	7.744	2. Materiële lasten (Beheerslasten)	2.335
3. Sponsorgelden	1.878	3. Personele kosten (Activiteitenlasten)	12.171
4. Subsidies	12.963	4. Dirigenten/solisten/koren (Activiteitenlasten)	2.364
		5. Materiële lasten (Activiteitenlasten)	12.363
		6. Bijzondere lasten	211
totaal:	<u>30.651</u>	totaal:	<u>31.514</u>



11.2 Exploitatieresultaat 2013 versus begroting 2013

Het over het verslagjaar behaalde nadelig exploitatieresultaat ad € 863.000 is per saldo € 688.000 nadeliger uitgevallen dan het begrote resultaat ad € -175.000.

De specificatie van het voordelig verschil ten opzichte van de begroting luidt:

<u>bedragen x € 1000</u>	<u>gerealiseerd</u>	<u>begroting</u>	<u>verschil</u> <u>-=nadelig</u>
1. Opbrengsten concerten en tournees	14.158	12.788	1.370
2. Overige opbrengsten	3.397	3.765	-368
3. Subsidies Min.van OCenW, Gem. A'dam en BuZa	12.963	12.954	9
4. Personele kosten (Beheerslasten)	2.070	1.905	-165
5. Materiële lasten (Beheerslasten)	2.335	2.100	-235
6. Personele kosten (Activiteitenlasten)	14.534	14.410	-124
7. Materiële lasten (Activiteitenlasten)	12.363	11.867	-496
8. Rentebaten en inkomsten uit beleggingen	132	600	-468
9. Bijzondere lasten	211	0	-211
	<u>-863</u>	<u>-175</u>	<u>-688</u>

De begroting 2013 is uitgegaan van het loonpeil 31-12-2012.

Bij de beschouwing van de personeelskosten dient in aanmerking te worden genomen dat bij het opstellen van de begroting geen rekening wordt gehouden met eventuele ontwikkeling van de arbeidsvoorwaarden gedurende het begrotingsjaar.

Een eventuele aanpassing wordt jaarlijks achteraf bekostigd uit de regeling in het kader van de arbeidsvoorwaardenontwikkeling; grotendeels door aanpassing van de subsidies.

Bij het opstellen van de begroting 2013 was de exacte serie-indeling en het aantal concerten over het tweede deel van het boekjaar nog niet volledig bekend.

Rentebaten en Inkomsten uit beleggingen (begroting: € 600.000, realisatie: € 132.000)

De beleggingsportefeuille van het orkest rendeerde in 2013 minder goed dan op basis van de afgelopen jaren kon worden verwacht. Daarnaast constateren wij dat het orkest in toenemende mate afhankelijk wordt van de beleggingen om een sluitende rekening te kunnen presenteren. Tevens merken wij op dat het zeer veilige beleggingsprofiel amper bestand is tegen stijging van rente en/of inflatie. Deze drie waarnemingen hebben geleid tot een aanpassing van het beleggingsprofiel van een deel van de portefeuille waardoor deze in de komende jaren minder gevoelig moet worden voor stijgende rente en inflatie.

Bijzondere last -/- € 211.000

In het tweede kwartaal werd het orkest geconfronteerd met het faillissement van cd-distributiepartner Codaex. Door snel te reageren op de signalen van dreigende ondergang kon de bij Codaex berustende voorraad cd's en dvd's net op tijd worden verplaatst naar een locatie die niet gevoelig was voor beslaglegging. Vervolgens is de voorraad en de bijbehorende dienstverlening verplaatst naar de nieuwe distributiepartner Naxos Global Logistics (NGL) in München.

Door het faillissement van Codaex moet het orkest een bijzondere last nemen van € 211.000,- aan niet-inbare facturen en voorraadverschillen. Dit verlies is des te spijtiger wanneer wij ons realiseren dat binnen deze afschrijving een zeer substantieel deel van de omzet van de succesvolle box met Mahler-dvd's is inbegrepen.

11. FINANCIËLE POSITIE EN VOORUITZICHTEN

11.1 Financiële positie

Het negatieve resultaat in het boekjaar 2013 heeft de financiële positie van het Koninklijk Concertgebouworkest per 31 december 2013 nadelig beïnvloed ten opzichte van het boekjaar 2012. De algemene reserve nam af van € 6.440.000 tot € 6.302.000. Het bestemmingsfonds OCenW nam af van € 726.000 tot € Nihil.

Ontwikkelingen netto vlottende middelen

(bedragen x € 1000 per ultimo jaar)	<u>2013</u>	<u>2012</u>	<u>2011</u>
- vermogen	8.525	9.388	9.584
- voorzieningen	206	116	91
- langlopende schulden	699	705	978
Totaal:	9.430	10.209	10.653
Waarvan is vastgelegd op lange termijn:			
- materiële vaste activa	220	325	427
Totaal:	220	325	427
Beschikbaar voor de financiering van de netto vlottende middelen	<u>9.210</u>	<u>9.884</u>	<u>10.226</u>
Te weten:			
vlottende activa:			
- vorderingen	4.547	4.122	2.417
- liquide middelen	2.638	3.821	5.953
- effecten	7.614	7.569	6.882
- voorraden dvd/cd	436	428	407
	<u>15.235</u>	<u>15.940</u>	<u>15.659</u>
vlottende passiva:			
- kortlopende schulden	<u>6.025</u>	<u>6.056</u>	<u>5.433</u>
Totaal netto vlottende middelen	<u>9.210</u>	<u>9.884</u>	<u>10.226</u>

11.2 Financiële vooruitzichten

(zie vervolg op pagina 20)

Amsterdam, 20 maart 2014

J.D.J Raes, algemeen directeur

Prof. Dr. P. Schnabel, penningmeester

11.2 Financiële Vooruitzichten

Het Koninklijk Concertgebouworkest maakt zich grote zorgen over de exploitatie van de concertactiviteiten in de komende jaren.

- De bezuiniging op de orkestsubsidies kunnen onvoldoende worden gecompenseerd met meer eigen inkomsten
 - Het orkest wordt benut tot aan de grenzen van de inzetbaarheid: meer concerten plannen is niet mogelijk
 - Zaalbezettingen boven de 90% bieden weinig soelaas voor volumevergroting
 - De toegangsprijzen voor onze concerten in Amsterdam behoren tot de hoogste in Europa, afgelopen jaren raakten wij aan het inflexibele deel van de prijscurve: verdere verhogingen kunnen slechts zeer spaarzaam worden ingezet
 - De uitkoopsommen voor concerten in het buitenland groeien met de inflatie mee, maar niet meer dan dat
 - Uitkoopsommen voor concerten in Nederland zijn verre van kostendekkend
 - Sponsorinkomsten mede door de voortdurende crisis zijn structureel lager dan tien jaar geleden werd voorzien
 - Mecenaat groeit, maar is niet geschikt voor bijdrage aan 'going concern'
- Prijs- en looncorrectie op subsidiedeel blijft achter bij benodigde niveau
 - Orkestsalarissen al sinds 2009 bevroren, salarisverschil met concurrerende orkesten in het buitenland loopt weer op
 - Externe kosten stijgen autonoom (reisbewegingen, huur Concertgebouw)
 - Prijscorrectie op subsidies loopt achter op daadwerkelijke prijsstijgingen
- Kostenreducties slechts beperkt mogelijk
 - besparingen 'laaghangend fruit' aan de kostenzijde zijn gerealiseerd
 - Het orkest benadert – voor het eerst sinds vele jaren – weer de noodzakelijke volledige bezetting aan musici.
 - Verder gaande besparingen raken de artistieke kern van de organisatie en daarmee de verdien capaciteit; meer besparen zal resulteren in verlies van artistieke kwaliteit en daarmee in verlies aan inkomsten
 - Internationale benchmark laat zien dat het Koninklijk Concertgebouworkest zeer kostenefficiënt opereert

Op basis van bovenstaande constatering verwacht het orkest de komende jaren een reeks negatieve begrotingen en overeenkomstig negatieve realisaties te moeten presenteren die de – op zich gezonde – financiële reserves in hoog tempo zullen uitputten. Hiermee dringt de vraag zich op in hoeverre Nederland daadwerkelijk een internationaal aansprekend top-orkest in stand wil houden. Indien het antwoord hierop bevestigend is, dan zal een financieringsvorm moeten worden gevonden die voor een langere periode recht doet aan de behoeften die voortvloeien uit de wens om een excellente orkestfunctie te entameren.

Een en ander laat onverlet dat het Koninklijk Concertgebouworkest graag en met energie zoekt naar wegen om de eigen inkomsten zo hoog mogelijk te houden. Voor de komende jaren zijn binnen onze organisatie alle ogen gericht op Sponsoring, Fondsenwerving en wellicht ook touring als inkomstenbronnen die het orkest tenminste schadevrij door de periode 2013-2016 moeten loodsen.

Voor de jaren na 2016 zal het orkest zeker opteren voor een beroep op de overheden om de subsidiebijdrage te verhogen. De ambitie om internationaal te excelleren heeft de komende jaren alleen zin wanneer dit streven door de ondersteunende overheden ook voor de langere termijn wordt onderschreven en gehonoreerd.

JAARREKENING 2013

1. BALANS PER 31 DECEMBER 2013 (na voorstel bestemming resultaat)

	<u>31 december 2013</u>	<u>31 december 2012</u>
VASTE ACTIVA		
1. Materiële vaste activa verkregen uit eigen middelen		
1. Inventaris en inrichting	219.752	325.377
Totaal Materiële vaste activa	219.752	325.377
VLOTTENDE ACTIVA		
2. Voorraad DVD / CD		
1. Voorraad DVD/CD	436.580	428.155
	436.580	428.155
3. Vorderingen		
1. Debiteuren	545.915	748.348
2. Gelieerde rechtspersonen	1.188.085	901.272
3. Belastingen en premies sociale verzekeringen	264.249	195.088
4. Overige vorderingen	1.423.767	898.013
5. Overlopende activa	824.926	1.075.463
6. Subsidieverstrekkers	300.353	303.181
Totaal Vorderingen	4.547.294	4.121.364
4. Effecten	7.613.786	7.568.964
5. Liquide middelen	2.638.525	3.821.323
TOTAAL ACTIVA	15.455.937	16.265.184

1. BALANS PER 31 DECEMBER 2013
(na voorstel bestemming resultaat)

	<u>31 december 2013</u>	<u>31 december 2012</u>
6. Eigen Vermogen		
1. Stichtingskapitaal	18	18
2. Algemene reserve	6.302.473	6.439.623
3. Bestemmingsreserve	2.222.243	2.222.243
4. Bestemmingsfonds OGenW	0	726.311
Totaal Eigen Vermogen	8.524.734	9.388.195
7. Voorzieningen		
1. Jubileumuitkeringen	111.325	115.854
2. Toekenning WW-uitkering	95.164	-
	206.489	115.854
8. Langlopende schulden		
1. Regeling additionele inkomsten	699.367	705.264
	699.367	705.264
9. Kortlopende schulden		
1. Crediteuren	454.510	1.122.541
2. Gelieerde rechtspersonen	289.448	
3. Belastingen en premies sociale verzekeringen	600.094	672.490
4. Regeling additionele inkomsten	349.684	352.632
5. Regeling variabele salariscomponent	216.386	326.340
6. Overige schulden	1.201.850	869.179
7. Overlopende passiva	2.913.375	2.712.689
Totaal Kortlopende schulden	6.025.347	6.055.871
TOTAAL PASSIVA	15.455.937	16.265.184

2. FUNCTIONELE EXPLOITATIEREKENING

volg nr.	omschrijving	€ rekening 2013	€ begroting 2013	€ rekening 2012
BATEN				
<u>Opbrengsten</u>				
1	Publieksinkomsten (concerten en tournees)	14.157.709	12.788.000	8.453.793
2	Sponsorinkomsten	1.877.639	2.290.000	963.972
3	Overige inkomsten	1.520.357	1.475.000	747.140
	Totaal	17.555.705	16.553.000	10.164.905
<u>Bidragen</u>				
4	Subsidie Ministerie OCenW	6.695.072	6.687.000	6.907.246
	Subsidie Gemeente Amsterdam	6.007.040	6.007.000	6.063.610
5	Overige Subsidies:			
	Ministerie van Buza	200.000	200.000	0
	Bijdrage EU (ontwikkeling App.)	60.695	60.000	0
	Totaal	12.962.807	12.954.000	12.970.856
	Som der baten	30.518.512	29.507.000	23.135.761
LASTEN				
6	Beheerslasten: Personeelslasten	2.070.405	1.905.000	2.016.326
7	Beheerslasten: Materiële lasten	2.335.093	2.100.000	2.244.389
8	Activiteitenlasten: Personeelslasten	14.534.435	14.410.000	13.590.063
9	Activiteitenlasten: Materiële lasten	12.363.410	11.867.000	6.226.793
	Som der lasten	31.303.343	30.282.000	24.077.571
	Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening	-784.831	-775.000	-941.810
10	Rentebaten en inkomsten uit beleggingen	132.445	600.000	745.921
11	Bijzondere lasten	-211.075	0	0
	Saldo	-78.630	600.000	745.921
	Exploitatiesaldo	-863.461	-175.000	-195.889
	naar bestemmingsreserve wachtgeldverplichtingen	0		0
	naar bestemmingsfonds OCenW	0		-56.657
	naar algemene reserve	-863.461		-139.232
	totaal	-863.461		-195.889

3. KASSTROOMOVERZICHT

(in duizenden euro's)

	<u>2013</u>		<u>2012</u>
1. Kasstroom uit operationele activiteiten			
Exploitatieresultaat			
Exploitatiesaldo	-863		-196
	<u>-863</u>		<u>-196</u>
Bij:			
Mutatie voorzieningen	90		25
Afschrijving materiële vaste activa	60		60
Bruto kasstroom uit operationele activiteiten	<u>-713</u>		<u>-111</u>
Mutatie vorderingen	-426		-1.704
Mutatie voorraden	-8		-21
Mutatie langlopende schulden	-6		-273
Mutatie kortlopende schulden	-31		623
Mutatie effecten	-44		-687
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	<u>-1.228</u>		<u>-2.173</u>
2. Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Des-/investeringen in materiële vaste activa	-46		-41
	<u>-46</u>		<u>-41</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-/- <u>-46</u>	-/-	<u>-41</u>
Mutatie liquide middelen 1-/-2	-1.182		-2.132
Liquide middelen einde boekjaar	2.639		3.821
Liquide middelen begin boekjaar	-/- 3.821	-/-	5.953
Mutatie liquide middelen	<u>-1.182</u>		<u>-2.132</u>

4. ALGEMENE TOELICHTING

Algemeen

De Stichting Koninklijk Concertgebouworkest (KCO) is gevestigd op de Jacob Obrechtstraat 51 te Amsterdam. De jaarrekening is opgesteld op 20 maart 2014.

Aard der activiteiten

Het heeft ten doel de bevordering van de Nederlandse muziekcultuur door het instandhouden van het Koninklijk Concertgebouworkest en het doen geven van muziekkuitvoeringen door dit orkest.

Stelselwijzigingen

In 2013 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend aangemerkt. Tevens worden rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen aangemerkt als verbonden partij.

Verbonden partijen van het KCO zijn Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest, Stichting Financiering Koninklijk Concertgebouworkest en Stichting Remplaçanten van het Koninklijk Concertgebouworkest. De resultaten van de Stichting Financiering Koninklijk Concertgebouworkest en Stichting Remplaçanten van het Koninklijk Concertgebouworkest zijn niet geconsolideerd in de jaarcijfers van het KCO.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie van het KCO over verschillende zaken een oordeel vormt en dat zij schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor opgenomen bedragen in de jaarrekening. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen de koers op de transactiedatum. Rentebaten en -lasten en inkomsten uit beleggingen zijn meegenomen in het exploitatieresultaat.

Grondslagen voor de waardering van de activa en passiva

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van RJ 640. Voor zover niet anders is vermeld zijn de activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarde.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van de waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar, tenzij anders vermeld.

Vreemde Valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's. Dit is zowel de functionele als de presentatievaluta.

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum.

Activa

Vaste Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs minus afschrijvingen. De afschrijvingen geschieden lineair over de geschatte economische levensduur van het actief. Tevens wordt rekening gehouden met eventuele bijzondere waardevermindering.

Vlottende activa

Voorraad CD/DVD

De aanwezige voorraad wordt gewaardeerd tegen kostprijs. Deze prijs bestaat uit variable productie kosten plus een opslag voor vaste kosten en distributiekosten. De opbrengstwaarde van de voorraad wordt bepaald met inachtneming van incurante voorraden.

Vorderingen

Alle vorderingen worden opgenomen tegen reële waarde.

Effecten

De effecten worden bij verkrijging verwerkt tegen reële waarde. Alle effecten worden opgenomen in een handelsportefeuille. Deze portefeuille wordt gewaardeerd tegen beurswaarde. Koersverschillen met betrekking tot de portefeuille worden opgenomen in de exploitatierekening rentebaten en inkomsten uit beleggingen. Transactiekosten zijn opgenomen in de exploitatierekening tegen de reële waarde.

Liquide Middelen

De liquide middelen betreffen kasmiddelen en direct opeisbare saldi bij bankinstellingen. Beide worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de stichting is ingedeeld in reserves en fondsen.

Algemene reserve

Dit betreft het deel van het eigen vermogen waar geen specifieke besteding aan is gegeven door het bestuur of door derden.

Bestemmingsreserve

Dit betreft het deel van het eigen vermogen dat het bestuur heeft afgezonderd voor speciale doeleinden.

Bestemmingsfonds

Dit deel is het bedrag dat door derden aan een specifieke besteding is gegeven.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Hierbij wordt rekening gehouden met de contante waarde.

Kortlopende Schulden

Kortlopende schulden hebben allemaal een resterende looptijd korter dan een jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan.

Grondslagen van de leasecontracten

Operationele leasing

Bij het KCO bestaan leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan het eigendom verbonden zijn, niet bij het KCO ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

Het exploitatie saldo wordt bepaald door het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. De baten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd en de lasten worden verantwoord zodra deze voorzienbaar zijn. Baten die worden ontvangen in de vorm van zaken of diensten worden gewaardeerd tegen de reële waarde, voor zover deze bepaalbaar is.

Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen, worden in de staat van baten en lasten verwerkt. Indien de baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede gelden opgenomen in de bestemmingsreserve, danwel het bestemmingsfonds. Een onttrekking aan bestemmingsreserve of bestemmingsfonds wordt als besteding (last) verwerkt in de staat van baten en lasten.

Baten

Opbrengsten en bijdragen

Opbrengsten en bijdragen worden verantwoord in het jaar waarop deze betrekking hebben. De omzet is na aftrek van kortingen en na aftrek van af te dragen omzetbelasting.

Subsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de exploitatierekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en het KCO de condities voor ontvangst kan aantonen.

Lasten

De lasten worden bepaald op historische kosten basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan de werknemers.

Pensioenen

Het KCO heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds verwerkt als zou sprake zijn van een toegezegde-bijdrageregeling. Tezamen met andere rechtspersonen past het KCO dezelfde pensioenregeling toe. Het KCO heeft in geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen, anders dan hogere toekomstige premies. Een overschot of tekort in het bedrijfstakpensioenfonds heeft geen gevolgen voor de stichting.

Afschrijvingen

Over de aangekochte activa wordt vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte economische levensduur van het actief.

Rentebaten en inkomsten uit beleggingen

Rentebaten en dividendbetalingen worden verantwoord zodra het KCO de gelden ontvangt. Bij de verwerking van deze kosten wordt rekening gehouden met transactiekosten.

5. TOELICHTING OP DE BALANS

Vaste activa

Materiële vaste activa

Met ingang van boekjaar 2002 zijn alle instrumenten in eigendom van het Koninklijk Concertgebouworkest overgedragen aan de St. Donateurs van het Koninklijk Concertgebouworkest. Aanwezige activa bij het KCO zijn automatiseringsapparatuur en software, inventaris en de geactiveerd verbouwkosten (2006) van het kantoorpand aan de Jacob Obrechtstraat in. Er is geen sprake van bijzondere waardevermindering.

Mutatieoverzicht materiële vaste activa

	inventaris & inrichting			totaal
	Automatiserings- apparatuur en software	Kantoor- meubilair & ov. inventaris	verbouwing	
Afschrijvingpercentages	33,3 %	10 %	10 %	
Historische aanschafwaarden	148.348	223.359	495.843	867.550
Cumulatieve afschrijvingen	73.841	173.434	294.896	542.172
Stand per 31-12-2012	74.507	49.925	200.947	325.378
Mutaties verslagjaar:				
Investerings				0
Desinvesteringen		-86.800		-86.800
Afschrijving desinvesteringen		86.800		86.800
Afschrijvingen	49.445	10.674	45.516	105.635
Saldo mutaties 2013	-49.445	-10.674	-45.516	-105.635
Historische aanschafwaarden	148.348	136.559	495.843	780.750
Cumulatieve afschrijvingen	123.286	97.308	340.402	560.997
Stand per 31-12-2013	25.062	39.251	155.441	219.752

Vlottende activa

Voorraad CD / DVD

De voorraad van de uitgebrachte CD/DVD's zijn gewaardeerd tegen actuele kostprijs.

	2013	2012
aanwezige voorraad per ultimo boekjaar	436.580	527.000
hiervan incurant	0	-99.000
Stand per 31-12-2013	436.580	428.000

Vorderingen

Gelieerde rechtspersonen

Dit bedrag betreft het te verrekenen rekening-courantsaldo met Stichting Donateurs Koninklijk Concertgebouworkest (€ 1.066.000) en Stichting Remplaçanten van het Koninklijk Concertgebouworkest (€ 123.000)

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Deze post betreft de te vorderen omzetbelasting over december 2013 (€ 248.000) en terug te vorderen ingehouden dividendbelasting (€ 16.000). Deze vorderingen zijn begin 2014 te ontvangen.

Overige vorderingen

Dit betreft:

voortuitbetaalde bedragen tournees 2014 en nog te ontvangen over 2013	565.000
lopende interest banksaldi	13.000
nog te ontvangen concertafrekeningen	306.000
renteloze voorschotten personeel o.a. voor aankoop muziekinstrumenten	201.000
nog te ontvangen afrekeningen RCO-live	207.000
diverse vorderingen	132.000
	<u>1.424.000</u>

Overlopende activa

Overlopende activa van € 825.000 betreffen voortuitbetaalde kosten, die voornamelijk betrekking hebben op het optierecht voor het Concertgebouw t/m seizoenen 2014-16, registraties TV producties 2014 e.v. en de kosten voor de nieuwe website t/m 2014.

Subsidieverstrekkers

Dit betreft nog te ontvangen subsidies:

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Gemeente Amsterdam inzake 2012	0	303.000
Gemeente Amsterdam inzake 2013	300.000	0
	<u>300.000</u>	<u>303.000</u>

Effecten

De portefeuille bestaat uit beleggingsfondsen (zeer defensief). De portefeuille is middels een overeenkomst Vermogensbeheer ondergebracht bij de ING-bank. De transactiekosten zijn opgenomen in de exploitatierekening onder materiële beheerslasten.

Het verloop van de effectenportefeuille is als volgt:

	<u>Aankoopwaarde</u>	<u>Beurswaarde</u>	<u>Balanswaarde</u>
Beleggingsfondsen	<u>6.882.000</u>	<u>7.614.000</u>	<u>7.614.000</u>

Liquide middelen

De totale waarde van de liquide middelen op 31 december 2013 bedraagt € 2.639.000. Hiervan is € 2.000 kasgeld. Het restant van € 2.637.000 zijn banktegoeden.

Eigen vermogen

Stichtingskapitaal

Het verloop van deze post is als volgt:

	2013	2012
Stand 1 januari	18	18
Toevoeging/ Onttrekking bestemming resultaat	0	0
	18	18

Algemene reserve

Het verloop van deze post is als volgt:

	2013	2012
Stand 1 januari	6.440.000	6.579.000
Toevoeging Bestemmingsfonds OC&W	726.000	
Onttrekking bestemming resultaat	-864.000	-139.000
	6.302.000	6.440.000

Bestemmingsreserve wachtgeldverplichtingen

Deze bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van het risico dat het Koninklijk Concertgebouworkest als zogenaamde B3-instelling draagt, ter zake van werkloosheidsuitkeringen.

Werkloosheidsregeling

De Stichting draagt, krachtens haar zogenaamde B3-status, zelf het risico van zowel de wettelijke- als van de bovenwettelijke werkloosheidsuitkeringen.

Deze bestemmingsreserve is in het verleden gevormd voor dit specifieke risico. Hierbij heeft als basis gediend het destijds ingeschatte risico voor deze regeling. Gegeven dit risico, wordt deze bestemmingsreserve vooralsnog gecontinueerd.

Het verloop van deze post is als volgt:

	2013	2012
Stand 1 januari	2.222.000	2.222.000
Onttrekking / Dotatie lopend boekjaar	0	0
	2.222.000	2.222.000

Bestemmingsfonds OCW

Met ingang van de kunstenplanperiode 2005-2008 diende, op grond van het "handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen" van het ministerie van OCenW, van een voordelig exploitatiesaldo een proportioneel deel hiervan te worden beschouwd als OCenW-subsidie die nog niet was besteed aan de doeleinden waarvoor de subsidie was verstrekt en diende in de balans te worden opgenomen als "bestemmingsfonds OCenW". Het saldo is per 1-1-2013, aanvang van de nieuwe kunstenplanperiode, toegevoegd aan de Algemene reserve.

	2013	2012
Stand 1 januari	726.000	783.000
Onttrekking lopend boekjaar naar Algemene reserve	-726.000	-57.000
Dotatie lopend boekjaar	0	0
	0	726.000

Voorzieningen

Jubileumuitkeringen

Op basis van een periode van 6 jaar (2014 t/m 2019) is de contante waarde berekend van deze voorziening.

	2013	2012
Stand 1 januari	116.000	91.000
Onttrekking lopend boekjaar	-5.000	0
Dotatie per ultimo	0	25.000
Contante waarde per einde boekjaar	111.000	116.000

Toekenning WW-uitkering

Dit betreft de verplichting aan het UWV, ingaande per 1 augustus 2013, van één functionaris.

	2013	2012
Stand 1 januari	0	0
Onttrekking lopend boekjaar	-500	0
Dotatie per ultimo	95.500	0
Contante waarde per einde boekjaar	95.000	0

Langlopende schulden

Regeling additionele inkomsten

Dit betreft het langlopende deel van de regeling additionele inkomsten. Voor toelichting wordt verwezen naar de toelichting onder de kortlopende schulden.

Kortlopende schulden

Gelieerde rechtspersonen

Dit bedrag betreft het te verrekenen rekening-courantsaldo met de Stichting Financiering Koninklijk Concertgebouworkest (€ 289.000).

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Deze post betreft voornamelijk de loonheffing over december 2013 van € 598.000. Dit bedrag wordt voldaan in januari 2014.

Regeling additionele inkomsten (voorheen: Nog te betalen overwerkvergoedingen)

Jaarlijks wordt 60% van het voordelige saldo uit concerten in het buitenland toegevoegd aan de post nog te betalen overwerkvergoedingen. Jaarlijks wordt in de vorm van een éénmalige uitkering op basis van het aantal per orkestlid verrichte diensten een betaling gedaan ter compensatie van overschrijdingen van het overeengekomen aantal orkestdiensten en overige afwijkingen ten opzichte van de werkafspraken met de musici, voorzover hiervoor gelden beschikbaar zijn uit het voordelige saldo uit tourneeconcerten.

Dit is het saldo van de per 31 december 2013 resterende verplichting van overwerkvergoedingen conform de in 1997 gemaakte afspraak met musici. Het verloop van deze post is als volgt:

	2013	2012
Stand 1 januari	1.058.000	1.467.000
Dotatie	934.000	494.000
Onttrekking	-943.000	-903.000
	1.049.000	1.058.000
Verdeling balans (pag. 22) naar kortlopende- en langlopende schulden:		
Hiervan heeft 1/3 gedeelte betrekking op een periode korter dan 1 jaar. Naar balans onder 8.2	350.000	353.000
Het resterende 2/3 gedeelte betreft een periode langer dan 1 jaar. Naar balans onder 9.1	699.000	705.000
	1.049.000	1.058.000

Regeling variabele salariscomponent

In de onderhandelingen met het personeel betreffende de noodzakelijke salaris aanpassing - zoals ook beschreven en onderbouwd in de subsidieaanvraag voor Kunstenplanperiode 2009-2012 - heeft het Koninklijk Concertgebouworkest in december 2008 overeenstemming bereikt om een salarisverhoging voor de musici van 16% door te voeren per 1 januari 2009. Dit percentage lag enkele procenten onder het percentage waarop het activiteitenplan en meerjarenbegroting behorend bij de planperiode 2009-2012 was gebaseerd en werd overeengekomen omdat de subsidiërende overheden niet konden voorzien in het gehele extra gevraagd bedrag. Met het personeel is afgesproken dat het orkest de komende jaren zal blijven streven naar een verdere salarisverhoging, gebaseerd op een gezamenlijke wil tot cultureel ondernemen.

Hiertoe is bovenop de 16% salarisverhoging een variabele looncomponent geïntroduceerd die is gekoppeld aan het exploitatieresultaat van de Stichting na weglating van de inkomsten uit rente en beleggingen en na aftrek van het in de jaarrekening opgevoerde saldo uit de concerten buitenland. In de gevallen dat volgens deze rekenwijze een exploitatieoverschot wordt gerealiseerd zal de Stichting een verplichting jegens het personeel aangaan: 60% van het berekende exploitatieoverschot wordt opgenomen op de balans als kortlopende schuld aan het personeel. Inlossing van deze schuld vindt vanaf 2012 jaarlijks plaats door van betaling van steeds één derde deel van het tot dan opgebouwde bedrag. Het resterende bedrag wordt in 2014 uitgekeerd.

	2013	2012
Stand 1 januari	326.000	489.000
Dotatie	0	0
Onttrekking	-110.000	-163.000
	<u>216.000</u>	<u>326.000</u>

Overige schulden

Het betreft hier:

nog te betalen (netto) salarissen / honoraria	510.000
nog te betalen pensioenbijdrage oud werknemers	128.000
nog te betalen vakantietoeslag	261.000
nog te betalen vakantiedagen	71.000
nog te betalen concertafrekeningen	103.000
diverse nog te betalen posten	<u>129.000</u>
	1.202.000

Overlopende passiva

Dit betreft voornamelijk vooruit ontvangen abonnementsgelden met betrekking tot de periode januari tot en met juni 2013. Het totaal bedrag aan overlopende activa is € 2.913.000.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Subsidiëring

Door het ministerie van OCenW is middels een brief d.d. 4-12-2013 voor de periode 2013 tot en met 2016 een totaalsubsidie van € 26.780.288 (loonpeildatum 2013) beschikbaar gesteld.

Ten aanzien van de algemene reserve zijn aparte afspraken gemaakt en vastgelegd in de brieven van het ministerie van OCenW (K/M/01/22710 d.d. 15 juni 2001 en K/M/01/29363 d.d. 17 augustus 2001).

Eveneens is door de gemeente Amsterdam subsidie toegezegd voor de periode van 2013 tot en met 2016. Per jaar worden voor de subsidieverlening afzonderlijke beschikkingen afgegeven.

Voor het jaar 2013 is middels een schrijven d.d. 24-12-2012 een subsidie toegezegd van € 6.057.040, met een jaarlijkse verrekening van € 50.000 beschikbaar gesteld bedrag (4x) voor NedPhoGo.

Naast de verplichtingen die zijn opgenomen in de Regeling op het specifiek cultuurbeleid, is aan deze subsidies nog een aantal specifieke verplichtingen verbonden, de zogenaamde prestatie-eisen.

Verplichtingen uit hoofde van operationele leasecontracten

In april 2013 is op operationele-lease basis een auto in gebruik genomen. Het contract loopt tot april 2017. Een operationeel leasecontract voor zes kopiëerapparaten loopt tot maart 2017. In 2013 is het aantal

Ultimo 2013 zijn deze verplichtingen als volgt te specificeren:

Te betalen	Auto	Kopieerapparaten
Binnen één jaar	16.000	31.000
Tussen één en vijf jaar	51.000	99.000
Meer dan vijf jaar	0	0

Gedurende het verslagjaar zijn in de winst-en-verliesrekening verwerkt:

	Auto	Kopieerapparaten
Lease-betalingen	16.000	28.000

Overige rechten en financiële verplichtingen

Op basis van sponsorcontracten heeft de Stichting een jaarlijks (periode 1/9/2013-31/8/2014) recht op sponsorbijdragen van € 1.080.000.

De Stichting heeft tot en met het seizoen 2021/2022 een optierecht op de huur van de grote zaal van het Concertgebouw. De vergoeding over 2013 bedraagt € 86.000. De vergoeding wordt ieder jaar herzien op basis van het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie.

Het kantoorpand van de Stichting is gehuurd. De huurprijs bedraagt € 242.000 per jaar (2013).

Ingaande 1 januari 2011 is er een nieuw huurcontract tot en met 31 december 2021.

De huurprijs wordt vanaf 2013 jaarlijks herzien op basis van het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie. Voor 2014 wordt de huurprijs € 248.000 (incl. servicekosten).

Voorts heeft de Stichting de gebruikelijke engagementen met dirigenten en solisten voor volgende jaren.

6. TOELICHTING OP DE FUNCTIONELE EXPLOITATIEREKENING

Algemeen

In het verslagjaar is een nadelig saldo gerealiseerd ten bedrage van € -863.000.

De totale baten en lasten bedragen € 23.882.000 respectievelijk € 24.078.000. In onderstaand overzicht is een specificatie weergegeven van het gerealiseerde en begrote exploitatiesaldo.

(bedragen x € 1000)	realisatie	budget	realisatie-/-	realisatie
	2013	2013	budget	2012
Concerten in Nederland	6.183.000	5.373.000	810.000	5.536.000
Uitkoopconcerten in Nederland	231.000	198.000	33.000	215.000
Concerten buitenland	7.744.000	7.217.000	527.000	2.703.000
Sponsorbijdragen	1.878.000	2.290.000	-412.000	964.000
Overige opbrengsten (radio/tv, RCO-live, cd-opn.)	1.520.000	1.475.000	45.000	747.000
Totaal eigen inkomsten concerten	17.556.000	16.553.000	1.003.000	10.165.000
Rentebaten en inkomsten uit beleggingen	132.000	600.000	-468.000	746.000
Totaal eigen inkomsten	17.688.000	17.153.000	535.000	10.911.000
Subsidies	12.963.000	12.954.000	9.000	12.971.000
Som der baten	30.651.000	30.107.000	544.000	23.882.000
Beheerslasten	4.405.000	4.005.000	400.000	4.261.000
Activiteitenlasten	26.898.000	26.277.000	621.000	19.817.000
Som der lasten	31.303.000	30.282.000	1.021.000	24.078.000
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-652.000	-175.000	-477.000	-196.000
Buitengewone lasten	-211.000	0	-211.000	0
Exploitatieresultaat	-863.000	-175.000	-688.000	-196.000

Van de exploitatielasten wordt 56,5% (begroot 56,6%) gedekt door eigen inkomsten (incl. sponsorgelden).

Baten

Algemeen

De opbrengsten bestaan uit entreegelden en uitkoopsommen voor gegeven concerten, aan derden in rekening gebrachte bedragen voor medewerking aan radio-, t.v.- en cd-opnamen (netto), ontvangen sponsorbijdragen, opbrengsten buitenlandse reizen, alsmede alle overige baten.

Opbrengsten concerten en buitenlandse tournees

Opbrengst concerten

De opbrengst van de concerten is € 6.183.000. Dit is € 810.000 meer dan was begroot.

De hogere netto recettes komen voornamelijk voort uit de hogere opbrengsten uit de verkoop van losse entreebewijzen abonnementsconcerten. De meer opbrengst overige concerten betreft de niet begrote post recettes Sterrenjubileum concert.

Het aantal bezoekers per concert in de standplaats (1.794) was in 2013 gemiddeld hoger dan 2012 (1.677). De gemiddelde opbrengst per abonnementsconcert in 2013 bedroeg € 106.600 tegenover € 90.600 in 2012.

Het aantal abonnements- en uitkoopconcerten is ten opzichte van het vorig boekjaar binnen de standplaats met 3 concerten afgenomen en buiten de standplaats met 1 concert afgenomen. Het aantal specifieke concerten (inclusief gratis toegankelijke lunchconcerten) is ten opzichte van vorig boekjaar met 3 concerten afgenomen.

Het KCO begeleidde in 2013 geen opera productie. In 2012 waren dit 9 voorstellingen (Parsifal).

Een gedetailleerde analyse van de verschillen tussen de begrote en werkelijke opbrengst concerten is opgenomen op pagina 48.

Concerten in het buitenland

Het aantal tourneeconcerten in 2013 bedraagt 53 stuks. Dit zijn 31 concerten meer ten opzichte van 2012 (22). De gemiddelde opbrengst per tourneeconcert, exclusief tourneesponsoring, bedroeg € 146.100 (2012: € 122.900).

Sponsorbijdragen

Het KCO heeft twee hoofdsponsors, namelijk:

ING	contract t/m	31 augustus 2016
Unilever	contract t/m	31 december 2015

Alsmede een vijftal kleinere sponsors:

De Brauw Blackstone Westbroek N.V.	contract t/m	31 augustus 2017
Allen & Overy LLP	contract t/m	31 augustus 2014
Stibbe N.V.	contract t/m	31 augustus 2014
Loyens & Loeff NV	contract t/m	31 augustus 2015
PriceWaterhouseCoopers NV	contract t/m	31 augustus 2014
KLM	contract t/m	31 december 2014

Daarnaast waren er vier éénmalige sponsorbijdragen in het kader van het 125 jarig jubileum van het orkest (rubr. 2.1) en eveneens vier sponsorbijdragen specifiek voor enkele buitenlandse concerten (tournees/rubr. 1.2).

De totale sponsorinkomsten bedragen € 1.878.000. Dit is onderverdeeld in:

-Bijdragen kosten gastdirigenten/solisten	€	800.000
-Verstrekke entreekaarten binnenlandse concerten		150.000
-Verstrekke entreekaarten buitenlandse concerten		150.000
-Sponsorconcerten		40.000
-Sponsorcoördinatie kosten		30.000
-Diverse sponsorkosten (w.o. advertenties e.d.)		242.000
		<hr/>
		1.412.000
-Sponsorinkomsten World Tour		466.000
		<hr/>
Totaal (excl.subsidie Min. Buza / Tournee Rusland)		1.878.000

Overige opbrengsten

De overige opbrengsten bestaan uit radio- en TV-bijdragen, opbrengsten uit RCO live, bijdragen van de Stichting Donateurs van het KCO en diverse opbrengsten.

Radio- en TV bijdragen, RCO live en overige opbrengsten.

De opbrengst van de radio- en tv-bijdragen luidt als volgt:

	realisatie	begroting	realisatie
	2013	2013	2012
<u>Radiobijdragen</u>			
Baten	145.000	150.000	138.000
<u>TV-bijdragen</u>			
Baten	220.000	150.000	204.000
<u>RCO-live / CD-opnamen</u>			
Omzet RCO-live	346.000	300.000	242.000
RCO-Universe	10.000	100.000	5.000
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal Radio- en TV-bijdragen	721.000	700.000	589.000
<u>Overige opbrengsten</u>			
Bijdrage St. Donateurs, diverse projecten	775.000	755.000	135.000
Diversen	24.000	20.000	23.000
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	1.520.000	1.475.000	747.000

De specifieke kosten (dirigenten en solisten) voor radio en tv worden verantwoord in de activiteitenlasten onder de rubrieken 8.1 Artistieke Leiding (dirigenten) en 8.2 Uitvoerend Personeel (orkest).
De productiekosten RCO-live worden verantwoord in de activiteitenlasten, rubriek 9.3 Specifieke Publiciteit.

Bijdragen

Subsidiëring

De Stichting wordt gesubsidieerd door de Gemeente Amsterdam en het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen (OC en W). Door het Ministerie en de gemeente worden voor de periode van vier jaren (2013 t/m 2016) subsidies beschikbaar gesteld.

Het begeleiden van opera-uitvoeringen geschiedt op aanwijzing van het Ministerie om niet.

	realisatie	begroting	verschil
	<u>2013</u>	<u>2013</u>	
Subsidie Ministerie van OCenW	6.695.000	6.687.000	8.000
Subsidie Gemeente Amsterdam	6.057.000	6.057.000	0
Gemeente Amsterdam, korting 2013-16 NedPhoGo	-50.000	-50.000	0
Subsidie Ministerie van BuZA, tournee Rusland	200.000	200.000	0
Subsidie EU, ontwikkeling App.	61.000	60.000	1.000
	<u>12.963.000</u>	<u>12.954.000</u>	9.000 <i>per saldo voordelig</i>

De begroting 2013 is gebaseerd op het loonpeil per 31 december 2012 inclusief een voorlopig accres 2013. De definitieve bijstelling van het subsidiebedrag in gevolge de arbeidsvoorwaardenontwikkeling 2013 was per saldo € 9.000 hoger dan het voorlopige accres.

Lasten

De lasten worden onderverdeeld in beheerslasten en activiteitenlasten. Deze zijn vervolgens verdeeld in personeels- en materiële lasten.

Beheerslasten

Personeelslasten

	realisatie	begroting	verschil
	<u>2013</u>	<u>2013</u>	
personele lasten	1.959.000	1.770.000	189.000
overige personeelskosten	112.000	135.000	-23.000
	<u>2.071.000</u>	<u>1.905.000</u>	166.000 <i>per saldo nadelig</i>

De kosten voor vast personeel zijn begroot op basis van het loonniveau per ultimo 2012, verhoogd met een voorlopig accres (2013) conform opgave Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling Gemeente Amsterdam. In de uitkomsten vinden de definitieve loonontwikkelingen van 2013 hun doorwerking. Tevens is er een verschil in het werkelijk aantal Fte's ten opzichte van de begroting (zie overzicht Fte's in bijlage 2).

Bezoldiging van bestuurders is bij het KCO niet van toepassing. De bestuurders ontvangen geen vergoeding.

Materiële lasten

De lagere/hogere uitgaven betreffen:

	realisatie <u>2013</u>	begroting <u>2013</u>	verschil
huisvesting	374.000	388.000	-14.000
kantoorkosten	778.000	762.000	16.000
publiciteitskosten	1.123.000	900.000	223.000
afschrijvingskosten	<u>60.000</u>	<u>50.000</u>	<u>10.000</u>
	2.335.000	2.100.000	235.000 <i>per saldo nadelig</i>

De overschrijding van de kantoorkosten (€ 16.000) wordt voornamelijk veroorzaakt door meer uitgaven voor communicatiekosten (porti en telefoon).

De overschrijding van de publiciteitskosten (€ 223.000) wordt veroorzaakt door de uitgaven voor het jubileumconcert, waarvan de opbrengst is verantwoord onder 1.1 Entreekaarten overige concerten.

De afschrijvingen zijn onder te verdelen in 3 soorten: inventaris, automatisering en verbouwing. De inventaris- en automatiseringsafschrijvingen zijn opgenomen in de afschrijvingskosten. De afschrijvingen op de verbouwing zijn opgenomen in de huisvestingskosten, omdat de verbouwing is geschied in een huurpand.

Activiteitenlasten

Personeelslasten

De lagere/hogere uitgaven betreffen:

	realisatie <u>2013</u>	begroting <u>2013</u>	verschil
artistieke leiding	1.338.000	1.179.000	159.000
uitvoerend personeel: orkest en solisten	11.365.000	11.474.000	-109.000
personeel voorbereiding	762.000	662.000	100.000
ondersteunend personeel	338.000	345.000	-7.000
overige personeelskosten	<u>731.000</u>	<u>750.000</u>	<u>-19.000</u>
	14.534.000	14.410.000	124.000 <i>per saldo nadelig</i>

Net als bij de beheerslasten geldt dat de kosten voor vast personeel zijn begroot op basis van het loonniveau per ultimo 2012, verhoogd met een voorlopig accres conform opgave Dienst Welzijn Amsterdam. In de uitkomsten vinden de definitieve lagere loonontwikkelingen in 2013 hun doorwerking.

De overschrijding van de post artistieke leiding wordt veroorzaakt door meer uitgaven voor gastdirigenten dan begroot (€ 124.000) en meer uitgaven voor radio en tv-toeslag dan was begroot (€ 35.000).

Het verschil in uitvoerend personeel komt doordat de salarissen van het orkest waren begroot op 114 Fte en dit werkelijk 110,8 Fte betreft. Daarnaast is 3,2 Fte betaald in verband met opvulling vacatures. Als laatste was het gast personeel begroot op 7,5 Fte en het werkelijke aantal Fte is 14,4 in 2013.

De overschrijding van de post personeel voorbereiding wordt veroorzaakt door de nog niet begrote Fte's (1,6) voor kamermuziek, educatie en de Academie. Deze overschrijding wordt gecompenseerd door donaties van de Stichting Donateurs ter ondersteuning voor beleidsontwikkeling, educatie en de Academie (rubr. 3.3). Daarnaast waren er meer uitgaven voor composities dan begroot (€ 19.000).

Materiële lasten

De lagere/hogere uitgaven betreffen:

	realisatie	begroting	verschil
	2013	2013	
materieel voorbereiding	427.000	395.000	32.000
materieel uitvoering	2.008.000	1.999.000	9.000
specifieke publiciteitskosten	2.141.000	1.600.000	541.000
concerten buitenland	<u>7.787.000</u>	<u>7.873.000</u>	<u>-86.000</u>
	12.363.000	11.867.000	496.000 <i>per saldo nadelig</i>

De overschrijding van de uitgaven voor materieel voorbereiding wordt grotendeels veroorzaakt door meer uitgaven voor huur en aanschaf bladmuziek (€ 19.000). De andere twee overschrijdingen betreffen huur, onderhoud, verzekering instrumenten (€ 5.000) en huur repetitieruimten (€8.000).

De lagere zaalhuur (€ -53.000), de lagere reiskosten binnenland (€ -26.000), minder uitgaven voor auteursrechten (€ -21.000) en de hogere kosten voor drankjes begrepen in entreegelden (€ 14.000) almede overige uitvoeringskosten (€ 95.000) verklaren het verschil in de post materieel uitvoering.

De specifieke publiciteitskosten zijn € 541.000 hoger uitgevallen dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door meer uitgaven voor sponsoring (€ 245.000) en de meer uitgaven dan begroot voor RCO-live (€ 296.000). De opbrengsten RCO-live worden verantwoord in rubriek 3.2 (overige inkomsten).

Als laatste zijn de kosten voor concerten buitenland lager uitgevallen dan begroot, terwijl de opbrengsten uit buitenlandse concerten hoger zijn dan was begroot. De specificatie is als volgt:

	realisatie	begroting	verschil
	2013	2013	
Baten	7.744.000	7.217.000	527.000
Lasten	<u>6.853.000</u>	<u>7.814.000</u>	<u>-961.000</u>
	891.000	-597.000	-1.488.000
Sponsorinkomsten World Tour (incl. Subs. Min. BuZA)	<u>666.000</u>	<u>695.000</u>	<u>-29.000</u>
	1.557.000	98.000	1.459.000
Compensatie overschrijding werkafspraken	<u>934.000</u>	<u>59.000</u>	<u>-875.000</u>
	623.000	39.000	584.000 <i>per saldo voordelig</i>

Een gedetailleerde analyse van de verschillen tussen de begrote en werkelijke activiteitenlasten zijn opgenomen op pagina 48.

Rentebaten en inkomsten uit beleggingen

Inkomsten uit beleggingen betreffen dividendbetalingen, rente-opbrengsten van de liquiditeiten en de behaalde resultaten van de beleggings-portefeuille (zeer defensief) bij ING Vermogensbeheer.

De totale rentebaten en inkomsten uit beleggingen over 2013 zijn € 132.000. Dit is € 468.000 minder dan begroot.

Bijzondere baten en lasten

Bijzondere lasten:

Dit bedrag betreft de afboeking als gevolg van het faillissement van cd-distributiepartner Codaex (€ 211.000).

Personele bezetting/Personeelskosten

De lonen, salarissen en sociale lasten worden op de grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de exploitatierekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Het gemiddeld aantal Fte's in 2013 bedroeg 169,2 (2012 160,3). Hiervan was gemiddeld 148,5 Fte vast personeel en 20,7 Fte tijdelijk personeel.

Vast personeel totaal	realisatie	begroting	realisatie
	2013	2013	2012
Lonen en salarissen	10.045.000	10.449.000	9.970.000
Sociale lasten	558.000	520.000	535.000
Pensioenlasten	1.653.000	1.523.000	1.544.000
	<u>12.256.000</u>	<u>12.492.000</u>	<u>12.049.000</u>

Verantwoording uit hoofde van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Bij de samenstelling van de in deze paragraaf opgenomen verantwoording uit hoofde van de WNT zijn de Beleidsregels toepassing WNT d.d. 26 februari 2014, inclusief de wijziging van 12 maart 2014, van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als uitgangspunt gehanteerd.

Stichting Koninklijk Concertgebouworkest herkent de door de Minister van BZK in zijn kamerbrief d.d. 27 februari 2014 onderkende uitvoeringsproblemen met betrekking tot externe niet-topfunctionarissen. In lijn met paragraaf 6 van de (gewijzigde) Beleidsregels toepassing WNT legt de stichting geen verantwoording af over externe niet-topfunctionarissen.

1. Bezoldiging topfunctionarissen & gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking

Naam	functie	beloning	voorzieningen		Totale bezoldiging	duur van het dienstverband in het jaar (in dagen)	fte
			belastbare vaste en var. onkostenverg.	t.b.v. beloningen betaalbaar op termijn			
J.D.J. Raes,	algemeen directeur	221.395	14.467	51.875	287.737	365	1

2. Bezoldiging topfunctionarissen & gewezen topfunctionarissen zonder dienstbetrekking

Naam	Bestuur / functie	beloning	Totale bezoldiging	duur van het dienstverband in het jaar (in dagen)	fte
Robert Reibestein	voorzitter	0	0	365	n.v.t.
Paul Schnabel	penningmeester	0	0	365	n.v.t.
Lodewijk Hijmans van den Bergh	vicevoorzitter	0	0	365	n.v.t.
Wiet Pot	vicevoorzitter	0	0	365	n.v.t.
Louise Fresco	lid	0	0	365	n.v.t.
Jan Hommen	lid	0	0	365	n.v.t.
Herman Rieken	lid	0	0	365	n.v.t.
Yvonne van Rooij	lid	0	0	365	n.v.t.
Fons van Westerloo	lid	0	0	365	n.v.t.
Jan Wolfs	lid	0	0	365	n.v.t.

3. Topfunctionarissen & gewezen topfunctionarissen - bezoldiging

Naam	Totale bezoldiging	WNT-norm	Motivering overschrijding
J.D.J. Raes	287.737	228.599	Marktconform (internationaal) Contractuele afspraken dateren van pré overgangsregeling WNT

PRESTATIES JEGENS EN DOOR GELIEERDE RECHTSPERSONEN

a. Stichting Financiering Concertgebouworkest (Stifco)

Aard der activiteiten

De Stichting stelt zich ten doel het verwerven van financiële middelen- andere dan overheidssubsidies - ter verzekering van de ontplooiingsmogelijkheden van het Koninklijk Concertgebouworkest op het hoogst mogelijke artistieke niveau en met de meest uitgebreide repertoiremogelijkheden.

Prestaties jegens Stifco

Het verrichten van sponsorcoördinatie, de verstrekking van sponsorkaarten binnenland/buitenland, het verzorgen van sponsorconcerten alsmede het zorgdragen voor naamsvermelding sponsors bij publicatie uitingen door het Koninklijk Concertgebouworkest.

De prestaties waren begroot op 24% van de bijdrage sponsorgelden, de werkelijke uitgaven waren 46% van de bijdrage sponsorgelden.

Prestaties door Stifco

- bijdrage sponsorgelden € 1.412.000

b. Stichting Donateurs van het Koninklijk Concertgebouworkest

Aard der activiteiten

De Stichting stelt zich ten doel steun te verlenen aan de ` Stichting Koninklijk Concertgebouworkest ` en /of aan de leden van dit orkest.

Prestaties door de Stichting Donateurs

- het tegen vergoeding ter beschikking stellen van haar instrumenten aan de leden van het Koninklijk Concertgebouworkest
- het bijeenbrengen van gelden ten behoeve van het doel van de Stichting

Prestaties jegens de Stichting Donateurs

- administratieve dienstverlening (om niet)

c. Stichting Remplaçanten van het Koninklijk Concertgebouworkest

Aard der activiteiten

De stichting heeft ten doel het beschikbaar stellen van musici, die op basis van kortdurende contracten bij uitval door ziekte of anderszins vaste musici vervangen. Voor hen geldt een eigen CAO.

Prestaties door de Stichting Remplaçanten

- Het verrichten van alle administratieve handelingen, met name ten behoeve van de salarisadministratie.

Prestaties jegens de Stichting Remplaçanten

(om niet)

7. KWANTITATIEVE GEGEVENS

	<u>Rekening 2013</u>		<u>Activiteitenplan 2013</u>		<u>Rekening 2012</u>	
	aantal concerten	aantal bezoeken	aantal concerten	aantal bezoeken	aantal concerten	aantal bezoeken
<u>gegevens prestatieverantwoording OCW:</u>						
Aantal operabegeleidingen	0	0				
Aantal dansbegeleidingen	0	0				
Aantal koorbegeleidingen	0	0				
<hr/>						
Aantal Symfonische programma's	50	280.235	35	0		
Waarvan aantal met grote bezetting (> 80 musici)	37	215.622	25			
Waarvan aantal met middelgrote bezetting (40-80 musici)	13	64.613	10			
Waarvan aantal met kleine bezetting (15-40 musici)	0	0				
Programma's voor ensembles	0	0				
<hr/>						
Totaal aantal uitvoeringen (1 t/m 3)	119	235.798	122	237.500		
1. Waarvan in de standplaats	68	130.223	70	124.000		
2. Waarvan buiten de standplaats	1	1.057	2	3.500		
3. Waarvan in het buitenland	50	104.518	pm	pm		
<hr/>						
Totaal aantal educatieve activiteiten (4 t/m 5)	2	900 0	2	3000		
4. Aantal schooluitvoeringen	0	0	2	3.000		
5. Aantal jeudguitvoeringen	2	900				
<hr/>						
Totaal aantal overige activiteiten (6 t/m 11)	27	43.537	21	2.625		
6. TV registratie/adaptatie						
7. Radio registratie/adaptatie						
8. Bioscoopvertoning						
9. Workshops voor amateurs						
10. Betaalde lezingen en inleidingen	10	1.900	21	2.625		
11. Totaal aantal overige activiteiten	17	41.637	pm	pm		
<hr/>						
TOTAAL GENERAAL	148	280.235	145	243.125	0	119 205.731
<hr/>						
Totaal aantal uitvoeringen per programma	2,4	4.716	3,5	6.785,7		
<hr/>						
Aantal scholen waarmee is samengewerkt	0	0				
Aantal bezoeken website		770.873				
waarvan aantal unieke bezoekers per jaar		569.908				
Facebook	volgers: per 1-1-2013: 37.222	per 31-12-2013: 68.298				
Aantal vrijwilligers	0	0				

7. KWANTITATIEVE GEGEVENS (vervolg)

Toelichting op de totstandkoming van de kwantitatieve gegevens.

De rapportage op de aantallen concerten vindt plaats op basis van het bij het Koninklijk Concertgebouworkest aanwezige planningsysteem waarin alle diensten en concerten worden geregistreerd.

De rapportage op de bezoekersaantallen vindt plaats op de volgende wijze:

-Concerten in eigen exploitatie: door middel van de in de kassarapportage (borderel) opgenomen aantallen uitgegeven abonnementen en losse kaarten.

-Concerten niet in eigen exploitatie maar wel in het Concertgebouw: door middel van mondelinge navraag naar het aantal uitgegeven abonnementen en losse kaarten bij de concertorganisator.

-Concerten niet in eigen exploitatie, wel in Nederland maar niet in het Concertgebouw: mondelinge rapportage op basis van schatting van de zaalbezetting door meereizende KCO-staf in combinatie met de bij KCO bekende zaalcapaciteit.

-Concerten niet in eigen exploitatie, buiten Nederland: mondelinge rapportage op basis van schatting van de zaalbezetting door meereizende KCO-staf in combinatie met de bij KCO bekende zaalcapaciteit, teruggebracht naar gestaffelde gemiddelde zaalcapaciteit per continent / land, rekening houdend met bekende uitschieters. (Europa: capaciteit 1800, 2000 of 2500 (uitschieter BBC Proms, capaciteit 5000), Noord Amerika: Capaciteit 2000 of 2500 (uitschieter Carnegie Hall, capaciteit 2800), Japan capaciteit 2000 of 2500)

-Concerten zonder kaartuitgifte (openbare repetities, openluchtconcert) schatting door aanwezige KCO staf op basis van aantal bezette stoelen binnen de bekende zaalcapaciteit, dan wel mondelinge rapportage door concertorganisator.

<u>gegevens / specificatie concerten:</u>	<u>Rekening 2013</u>				<u>Rekening 2012</u>	
	aantal bezoeken		aantal concerten	aantal bezoeken	aantal concerten	aantal bezoeken
	<u>betalend</u>	<u>niet betalend</u>	<u>totaal</u>		<u>totaal</u>	
Amsterdam:						
Abonnementsconcerten	88.693	4.045	52	92.738	54	90.532
Extra / incl. Sterren & Jubileumconcert	14.904	1.904	9	16.808	7	10.608
Familieconcerten	0	0	0	0	2	3.616
Passie	782	427	1	1.209	2	3.507
Kerstmatinee	1.613	279	1	1.892	1	1.931
Koninginnenach	1.784	0	1	1.784	1	1.786
Hollandfestival / Forum	0	0	0	0	1	1.850
Robeco (uitkoop)	3.841	0	2	3.841	2	3.926
SCC (uitkoop)	1.951	0	1	1.951	0	0
	113.568	6.655	67	120.223	70	117.756
Buiten Amsterdam:						
Heerlen	1.057	0	1	1.057	1	1.500
Eindhoven	0	0	0	0	1	1.500
	1.057	0	1	1.057	2	3.000
Overige concerten:						
Schoolconcerten	0	0	0	0	2	3.000
Sponsorconcerten	1.974	0	1	1.974	1	1.963
Openluchtconcert (Prinsengracht & Kroning)	15.000	10.000	2	25.000	0	0
Masterclass	0	0	0	0	2	1.917
Lezing	1.900	0	10	1.900	1	390
Meet the artists	0	800	4	800	0	0
Lunchconcerten & Openbare rep. Vrienden	3.504	10.359	10	13.863	10	19.530
	22.378	21.159	27	43.537	16	26800
Tournees:	104.518	10.900	53	115.418	22	44.000
Opera:	0	0	0	0	9	14.175
TOTAAL GENERAAL	241.521	38.714	148	280.235	119	205.731

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Afgegeven ten behoeve van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aan: het Bestuur van Stichting Koninklijk Concertgebouworkest

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2013 van Stichting Koninklijk Concertgebouworkest te Amsterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2013 en de exploitatierekening over 2013 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (semi)publieke sector (WNT). De directie is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. De directie is tenslotte verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, de 'Beleidsregels toepassing WNT', inclusief het Controleprotocol WNT en het Controleprotocol Cultuursubsidies Instellingen. Dit vereist dat wij voldoen aan voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede het voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357, 1006 BJ Amsterdam

T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Daarbij neemt de accountant tevens in aanmerking de rechtmatige naleving van de overige bepalingen van de WNT. In overeenstemming met de aanvullende beleidsregels van 12 maart 2014, hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht voor de functionarissen zoals genoemd in art. 4.2 lid 2 letter c WNT ('externe niet top-functionarissen').

De risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van Stichting Koninklijk Concertgebouworkest. Een controle omvat tevens het evalueren van geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door de directie van Stichting Koninklijk Concertgebouworkest gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing van ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Koninklijk Concertgebouworkest per 31 december 2013 en van het resultaat over 2013 in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen en de 'Beleidsregels toepassing WNT'.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2013 voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals die in de subsidiebeschikking en het Controleprotocol Cultuursubsidies Instellingen zijn vermeld.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW en het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen is opgesteld. Tevens vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Amsterdam, 31 maart 2014
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door H.A. Wink RA MBA

2. BESTEMMING RESULTAAT

Het exploitatieresultaat 2013 bedraagt € 863.461 (nadelig), dit wordt als volgt ten laste gebracht:

van algemene reserve	<u>863.461</u>
totaal	863.461

BIJLAGE 1
SPECIFICATIES BIJ DE FUNCTIONELE EXPLOITATIEREKENING

volg nr.	omschrijving	€ rekening 2013	€ begroting 2013	€ rekening 2012
Baten				
1	OPBRENGST CONCERTEN EN TOURNEES			
1.1	CONCERTEN IN NEDERLAND			
	Abonnementen	4.228.983	4.240.000	4.056.899
	Losse kaarten abonnementsconcerten	1.316.650	650.000	837.556
		<u>5.545.633</u>	<u>4.890.000</u>	<u>4.894.455</u>
	Entreekaarten overige concerten	536.695	365.000	356.592
	Andere concerten	101.159	120.000	286.148
	Provisie AUB	-1.041	-2.000	-1.055
		<u>6.182.446</u>	<u>5.373.000</u>	<u>5.536.140</u>
	UITKOOPCONCERTEN			
	uitkoopconcerten in thuiszaal	181.442	148.000	110.599
	concerten in Nederland buiten thuiszaal	50.000	50.000	104.000
		<u>231.442</u>	<u>198.000</u>	<u>214.599</u>
		<u>6.413.888</u>	<u>5.571.000</u>	<u>5.750.738</u>
1.2	CONCERTEN BUITENLAND	7.743.821	7.217.000	2.703.054
		<u>7.743.821</u>	<u>7.217.000</u>	<u>2.703.054</u>
	Totaal	14.157.709	12.788.000	8.453.793
2	Sponsorinkomsten			
2.1	Sponsorinkomsten	1.001.639	970.000	963.972
	Extra uit reseve Stifco	0	150.000	0
	Sponsorinkomsten éénmalig	410.000	675.000	0
	Sponsorinkomsten World Tour	466.000	495.000	0
		<u>1.877.639</u>	<u>2.290.000</u>	<u>963.972</u>
3	OVERIGE INKOMSTEN			
3.1	OPBRENGST RADIO/TV-UITZENDINGEN			
	Radiobijdragen	144.953	150.000	137.629
	Televisiebijdragen	219.727	150.000	204.339
		<u>364.680</u>	<u>300.000</u>	<u>341.968</u>
3.2	OPBRENGSTEN RCO-LIVE /CD-OPNAMEN			
	Omzet RCO-Live	346.421	300.000	247.121
	RCO-Universe	9.541	100.000	0
		<u>355.962</u>	<u>400.000</u>	<u>247.121</u>
3.3	OVERIGE OPBRENGSTEN			
	Bijdrage St. Donateurs serie AAA	75.000	75.000	75.000
	Bijdrage St. Donateurs familieconcerten	20.000	35.000	20.000
	Bijdrage St. Donateurs beleidsontw. & educatie	75.000	40.000	40.000
	Bijdrage St. Donateurs de Academie	135.000	135.000	0
	Bijdrage St. Donateurs Am. Friends (2 prod.)	220.000	220.000	0
	Bijdrage St. Donateurs RCO-Universe	250.000	250.000	0
	Diversen	24.715	20.000	23.051
		<u>799.715</u>	<u>775.000</u>	<u>158.051</u>
	Totaal	1.520.357	1.475.000	747.140
4	SUBSIDIE MINISTERIE VAN OCenW			
4.1	Jaarlijkse subsidie u.h.v. de cultuurnota	6.695.072	6.687.000	6.907.246
	Totaal	6.695.072	6.687.000	6.907.246
	SUBSIDIE GEMEENTE AMSTERDAM			
4.2	Jaarlijkse subsidie gemeente Amsterdam	6.057.040	6.057.000	6.063.610
	korting 2013-16 NedPhoGo	-50.000	-50.000	0
	Totaal	6.007.040	6.007.000	6.063.610
5	OVERIGE SUBSIDIES			
5.1	Ministerie van Buza (Rusland Tournee)	200.000	200.000	0
5.2	Bijdrage EU (ontwikkeling App.)	60.695	60.000	0
		<u>260.695</u>	<u>260.000</u>	<u>0</u>

volg nr.	omschrijving	€ rekening 2013	€ begroting 2013	€ rekening 2012
Lasten				
6 BEHEERSLASTEN: PERSONELE LASTEN				
6.1	PERSONELE LASTEN			
	Directie	548.930	560.000	553.792
	Secretariaat	162.853	165.000	162.215
	Personeelszaken	161.156	160.000	151.462
	Financiële zaken	387.367	315.000	312.380
	Algemene zaken	698.452	570.000	703.194
		<u>1.958.758</u>	<u>1.770.000</u>	<u>1.883.043</u>
6.2	OVERIGE PERSONEELSKOSTEN			
	Reiskostenvergoeding	43.073	45.000	44.569
	Overige	68.574	90.000	88.715
		<u>111.647</u>	<u>135.000</u>	<u>133.284</u>
	Totaal	2.070.405	1.905.000	2.016.326
7 BEHEERSLASTEN: MATERIELE LASTEN				
7.1	HUISVESTING			
	Huur pand Jacob Obrechtstraat	222.478	255.000	217.500
	Huur kantoorruimten Concertgebouw	82.259	85.000	80.489
	Onderhoud	120.804	110.000	101.414
		<u>425.541</u>	<u>450.000</u>	<u>399.403</u>
	Opbrengst huur	-51.584	-62.000	-36.345
		<u>373.957</u>	<u>388.000</u>	<u>363.058</u>
7.2	KANTOORKOSTEN			
	Communicatiekosten	145.077	120.000	124.123
	Verzekeringen (algemeen)	14.803	15.000	21.969
	Accountantskosten	58.340	57.000	60.000
	Abonnementen en contributies	51.323	35.000	47.148
	Reis- en verblijfkosten	126.038	140.000	166.312
	Representatiekosten	28.817	30.000	32.646
	Automatiseringskosten	125.920	115.000	178.010
	Externe advieskosten	52.902	75.000	73.503
	Wervingskosten	22.510	40.000	46.648
	Kantoorbenodigdheden/drukkerwerk	108.278	115.000	99.431
	Diverse kantoorkosten	43.848	20.000	41.122
		<u>777.856</u>	<u>762.000</u>	<u>890.913</u>
7.3	PUBLICITEITSKOSTEN			
	Algemene publiciteit	1.123.161	900.000	930.704
		<u>1.123.161</u>	<u>900.000</u>	<u>930.704</u>
7.4	AFSCHRIJVINGSKOSTEN			
	Afschrijvingskosten	60.119	50.000	59.714
		<u>60.119</u>	<u>50.000</u>	<u>59.714</u>
	Totaal	2.335.093	2.100.000	2.244.389

volg nr.	omschrijving	€	€	€
		rekening 2013	begroting 2013	rekening 2012
8 ACTIVITEITENLASTEN: PERSONEELSLASTEN				
8.1	ARTISTIEKE LEIDING (DIRIGENTEN)			
	Vast personeel	365.760	364.000	424.273
	Gast personeel			
	Honoraria	873.560	750.000	761.578
	Betaalde radio- en tv-toeslag	99.284	65.000	64.850
		<u>1.338.604</u>	<u>1.179.000</u>	<u>1.250.701</u>
8.2	UITVOEREND PERSONEEL (ORKEST)			
	Vast personeel	9.250.648	9.750.000	9.164.503
	Gast personeel	1.093.046	750.000	642.660
	Honoraria	984.099	939.000	649.340
	Kamermuziek, educatie en academie	202.852	pm	pm
	Doorberekende kamermuziek ensembles	-206.790	pm	pm
	Betaalde radio- en tv-toeslag	41.011	35.000	31.751
		<u>11.364.866</u>	<u>11.474.000</u>	<u>10.488.254</u>
8.3	PERSONEEL VOORBEREIDING			
	Vast personeel	707.923	627.000	653.358
	Gast personeel	0	0	0
	Honoraria	54.308	35.000	61.863
		<u>762.231</u>	<u>662.000</u>	<u>715.221</u>
8.4	ONDERSTEUNEND PERSONEEL			
	Vast personeel	337.941	345.000	347.931
	Gast personeel	0	0	0
		<u>337.941</u>	<u>345.000</u>	<u>347.931</u>
8.5	OVERIGE PERSONEELSKOSTEN			
	Onkostenvergoeding	170.754	170.000	174.614
	Mediavergoeding	128.743	130.000	120.701
	Reiskostenvergoedingen	82.803	90.000	79.170
	Jubileumuitkering	0	0	25.034
	Overige	348.493	360.000	388.437
		<u>730.793</u>	<u>750.000</u>	<u>787.955</u>
	Totaal	14.534.435	14.410.000	13.590.063
9 ACTIVITEITENLASTEN: MATERIELE LASTEN				
9.1	MATERIEEL VOORBEREIDING			
	Huur, onderhoud en verzekering instrumenten	104.633	100.000	131.981
	Huur en aanschaf bladmuziek	89.033	70.000	71.902
	Huur repetitieruimten	233.496	225.000	221.158
		<u>427.162</u>	<u>395.000</u>	<u>425.040</u>
9.2	MATERIEEL UITVOERING			
	Zaalhuur	1.058.426	1.111.000	1.049.800
	Reiskosten	13.747	40.000	16.203
	Auteursrechten	48.876	70.000	62.379
	Drankjes begrepen in entreegelden	411.762	398.000	354.043
	Overige uitvoeringskosten	475.317	380.000	329.258
		<u>2.008.128</u>	<u>1.999.000</u>	<u>1.811.683</u>
9.3	SPECIFIEKE PUBLICITEIT			
	Publiciteit concerten/series	249.747	250.000	214.531
	Sponsorkosten	644.575	400.000	433.895
	RCO-live productie CD/DVD	384.261	600.000	415.589
	RCO-live TV producties	549.656	0	380.085
	RCO-live Universe	313.119	350.000	172.613
		<u>2.141.358</u>	<u>1.600.000</u>	<u>1.616.713</u>
9.4	CONCERTEN BUITENLAND			
	Algemene tourneekosten	6.852.608	7.814.000	1.879.076
	Compensatie overschrijding werkafspraken	934.154	59.000	494.280
		<u>7.786.762</u>	<u>7.873.000</u>	<u>2.373.356</u>
	Totaal	12.363.410	11.867.000	6.226.793

volg nr.	omschrijving	€ rekening 2013	€ begroting 2013	€ rekening 2012
10 RENTEBATEN EN INKOMSTEN UIT BELEGGINGEN				
10.1	Rente-opbrengsten van liquiditeiten	46.378)	41.473
10.2	Inkomsten uit beleggingen:)))
	Dividenden	261.442)	288.603
	Ongerealiseerd koersresultaat	-124.736)	267.226
	Gerealiseerd koersresultaat	-50.639)	148.619
	Totaal	<u>132.445</u>	<u>600.000</u>	<u>600.000</u>
				<u>745.921</u>
11 BIJZONDERE BATEN & LASTEN				
11.1	Bijzondere lasten	<u>211.075</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
		211.075	0	0

BIJLAGE 2

OVERZICHT FTE'S

volg nr.	omschrijving	rekening 2013	begroting 2013	rekening 2012
Fte's				
<u>PERSONEEL BEHEER (VOLG NR. 6)</u>				
	Directie	3,0	3,0	3,0
	Secretariaat	2,7	2,7	2,7
	Personeelszaken	2,0	2,0	2,0
	Financiële zaken	4,6	4,6	4,6
	Algemene zaken	11,1	8,3	9,3
	Gast personeel	2,0	2,0	2,3
		25,4	22,6	23,9
<u>PERSONEEL ACTIVITEITEN (VOLG NR. 8)</u>				
ARTISTIEKE LEIDING (DIRIGENTEN)				
	Vast personeel	1,0	1,0	1,0
	Gast personeel			
UITVOEREND PERSONEEL (ORKEST)				
	Vast personeel	110,8	114,0	110,1
	Gast personeel (vacatures)	3,2) pm	2,9
	Gast personeel	14,4) 7,5	7,9
PERSONEEL VOORBEREIDING				
	Vast personeel	8,6	7,0	8,5
	Gast personeel	1,1	0,0	1,1
ONDERSTEUNEND PERSONEEL				
	Vast personeel	4,7	4,7	4,9
	Gast personeel		0,0	
		143,8	134,2	136,4
Totaal		169,2	156,8	160,3

Bijlage 3

JUBILEUMACTIVITEITEN 2013

Een aantal van de meest in het oog springende activiteiten die een 'jubileumstempel' droegen staan in de relevante hoofdstukken vermeld. Voor de overzichtelijkheid en ter ondersteuning van het bijzondere karakter van het jubileumactiviteiten geven wij hieronder een complete opsomming:

Bijzondere concertactiviteiten en overige optredens 'Jubileum':

- Gehele seizoen: wereldtournee (53 concerten in 19 landen op zes werelddelen)
- Gehele seizoen: optredens met alle titeldirigenten (Mariss Jansons, Bernard Haitink, Riccardo Chailly, Nikolaus Harnoncourt)
- 14 januari openingsconcert 'Schandalig!' met wereldpremière Lindberg (cadeau van Het Concertgebouw aan Het Koninklijk Concertgebouworkest)
- 10 april Sterrenjubileum in samenwerking met Het Concertgebouw
- 24 en 26 mei concertante uitvoering Wagner - Der Fliegende Hollander
- 23 juni Openluchtconcert Sao Paolo met live doorstraling naar Museumplein Amsterdam
- 24 augustus Prinsengrachtconcert
- 27 en 29 september uitvoering Verdi -Requiem
- 3 november verjaardagsconcert met wereldpremière Louis Andriessen (cadeau van Het Concertgebouw aan Het Concertgebouworkest)

Bijzondere mediactiviteiten 'jubileum'

- Sterrenjubileum, live TV in 40 landen, vertraagd live op NPO (AVRO)
- Prinsengrachtconcert, live TV in Nederland, verkocht aan 40 landen
- De Wereld draait Door, bijzondere thema-uitzending gewijd aan Concertgebouworkest
- Documentairereeks Bloed Zweet en Snaren (6 afleveringen ism AVRO)
- Verjaardagsconcert 3 november, live TV in 40 landen
- 3-10 april week van het Concertgebouw en Koninklijk Concertgebouworkest bij AVRO Radio 4
- November: Maand van het Concertgebouworkest op Classica (40 landen)
- April maand van het Concertgebouworkest op Mezzo (40 Landen)
- Filmproject Heddy Honigmann (release in 2014)
- Documentaire over totstandkoming Louis Andriessen – Mysteriën (release in 2014)

Bijzondere publicaties / presentaties 'Jubileum'

- Schrijfpodracht Judith van der Wel in samenwerking met 'De Buren' (verschijnt 2014)
- Januari boekpresentatie *Bravo!* in samenwerking met Het Concertgebouw en uitgeverij Balans
- Februari presentatie fotoboek *125 years in silent pictures*
- September presentatie RCO Editions
- November presentatie 152 cd box set *The Radio Legacy*
- December Presentatie online digitaal archief
- December Presentatie *One hand Clapping* (cadeau van het Concertgebouworkest aan het Concertgebouw)

Bijzondere wervingsactiviteiten 'Jubileum'

- Twee bijzondere concertproducties konden worden gerealiseerd door grote mecenaatsbijdragen vanuit The American Friends of the RCO
- Ruim honderd schenkers reisden mee op gedeelten van de wereldtournee, waarmee zij actief bijdroegen aan de orkestexploitatie
- De jubileumactie van de Stichting Donateurs ten behoeve van RCO Editions haalde ruim € 1 miljoen op.

Bijlage 4

OVERZICHT CONCERTUITVOERINGEN 2013

Wo	9-1-2013	20:15	Concert Amsterdam B-wo				
Do	10-1-2013	20:15	Concert Amsterdam B-do				
Vr	11-1-2013	20:15	Concert Amsterdam Extra				
Za	12-1-2013	20:00	Concert Amsterdam ING				
			dir: Kirill Petrenko				
			Arcadi Volodos, piano				
			P. Tsjaikovsky - Pianoconcert nr. 1				
			N. Rimsky-Korsakov - Sheherazade				
Do	17-1-2013	20:15	Concert Amsterdam A-do				
Vr	18-1-2013	20:15	Concert Amsterdam A				
			dir: David Robertson				
			Anne Sofie von Otter, mezzosopraan				
			Martijn Cornet, bariton				
			A. Berg - Fünf Orchesterlieder nach				
			Ansichtkarten-Texten von Peter Altenberg				
			M. Lindberg - Era (opdrachtcompositie				
			Het Concertgebouw) (wereldpremière)				
			A. Zemlinsky - Sechs Gesänge op. 13 (nach				
			Texten von Maurice Maeterlinck)				
			W. Jeths - Clamavi				
			I. Stravinsky - Le sacre du printemps				
Wo	23-1-2013	20:15	Concert Amsterdam B-wo 7				
Do	24-1-2013	20:15	Concert Amsterdam B-do 7				
			dir: Mariss Jansons				
			J. Wagenaar - Ouverture 'De getemde feeks'				
			R. Strauss - Tod und Verklärung				
			P. Tsjaikovsky - Symfonie nr. 5				
Vr	25-1-2013	20:15	Concert Amsterdam SCC				
Zo	27-1-2013	19:00	Concert Frankfurt				
Ma	28-1-2013	19:30	Concert Wenen				
			dir: Mariss Jansons				
			Leonidas Kavakos, viool				
			B. Bartók - Vioolconcert nr. 2				
			G. Mahler - Symfonie nr. 1				
Di	29-1-2013	19:30	Concert Wenen				
			dir: Mariss Jansons				
			R. Strauss - Tod und Verklärung				
			A. Bruckner - Symfonie nr. 7 (versie Nowak)				
Do	31-1-2013	20:00	Concert Brussel				
			dir: Mariss Jansons				
			J. Wagenaar - Ouverture 'De getemde feeks'				
			R. Strauss - Tod und Verklärung				
			P. Tsjaikovsky - Symfonie nr. 5				
Vr	1-2-2013	20:00	Concert Luxemburg				
			dir: Mariss Jansons				
			R. Strauss - Tod und Verklärung				
			A. Bruckner - Symfonie nr. 7 (versie Nowak)				
Za	2-2-2013	20:00	Concert Parijs				
			dir: Mariss Jansons				
			J. Wagenaar - Ouverture 'De getemde feeks'				
			R. Strauss - Tod und Verklärung				
			P. Tsjaikovsky - Symfonie nr. 5				
Ma	4-2-2013	21:00	Concert Lissabon				
Di	5-2-2013	19:30	Concert Madrid				
			Auditorio Nacional de Música				
			dir: Mariss Jansons				
			Leonidas Kavakos, viool				
			B. Bartók - Vioolconcert nr. 2				
			P. Tsjaikovsky - Symfonie nr. 5				
Wo	6-2-2013	19:30	Concert Madrid				
			dir: Mariss Jansons				
			R. Strauss - Tod und Verklärung				
			A. Bruckner - Symfonie nr. 7 (versie Nowak)				
Di	12-2-2013	20:00	Concert Washington				
Wo	13-2-2013	20:00	Concert New York				
			dir: Mariss Jansons				
			Leonidas Kavakos, viool				
			B. Bartók - Vioolconcert nr. 2				
			G. Mahler - Symfonie nr. 1				
Do	14-2-2013	20:00	Concert New York				
			dir: Mariss Jansons				
			R. Strauss - Tod und Verklärung				
			A. Bruckner - Symfonie nr. 7 (versie Nowak)				
Wo	27-2-2013	20:15	Concert Amsterdam B-wo				
Do	28-2-2013	20:15	Concert Amsterdam B-do				
Vr	1-3-2013	20:15	Concert Amsterdam E 5				
Zo	3-3-2013	14:15	Concert Amsterdam Z				
			dir: Giovanni Antonini				
			Giovanni Sollima, cello				
			J. Bach - Suite nr. 1 in C				
			J. Haydn - Celloconcert in D.				
			W. Mozart - Symfonie nr. 38 KV 504, 'Praagse'				
Wo	6-3-2013	20:15	Concert Amsterdam Extra				
Za	9-3-2013	20:00	Concert Kaapstad				
Zo	10-3-2013	19:00	Concert Durban				
			dir: Charles Dutoit				
			Janine Jansen, viool				
			J. Wagenaar - Ouverture 'Cyrano de Bergerac'				
			P. Tsjaikovsky - Vioolconcert in D				
			J. Brahms - Symfonie nr. 1				
Ma	11-3-2013	15:00	Soweto Kinderconcert				
Ma	11-3-2013	16:30	Soweto Kinderconcert				
			dir: Ainars Rubikis				
			Kutlwano Masote, spreekstem				
			J. Strauss - Radetzky Mars				
			J. Strauss - Eerste wals uit 'An der schönen				
			blauen Donau'				
			S. Prokofjev - Peter en de Wolf				
Di	12-3-2013	19:30	Concert Pretoria				
			dir: Charles Dutoit				
			Janine Jansen, viool				
			J. Wagenaar - Ouverture 'Cyrano de Bergerac'				
			P. Tsjaikovsky - Vioolconcert in D				
			J. Brahms - Symfonie nr. 1				
Vr	22-3-2013	20:15	Concert Amsterdam D				
Zo	24-3-2013	14:15	Concert Amsterdam (Passie)				
			dir: Stéphane Denève				
			Susan Gritton, sopraan				
			Kate Aldrich, mezzosopraan				
			Yann Beuron, tenor				
			Laurent Naouri, bariton				
			Vincent Le Texier, bas				
			Groot Omroepkoor				
			F. Martin - Golgotha				
Wo	27-3-2013	20:15	Concert Amsterdam B-wo				
Do	28-3-2013	20:15	Concert Amsterdam B-do				
			dir: Vladimir Jurowski				
			Alexander Gavrylyuk, piano				
			S. Rachmaninov - Pianoconcert nr. 3				
			A. Zemlinsky - Die Seejungfrau (nieuwe versie)				

Vr	5-4-2013	20:15	Concert Amsterdam E	Ma	29-4-2013	22:30	Concert Amsterdam
Zo	7-4-2013	14:15	Concert Amsterdam Z	Koninginnennacht			
	dir: Bernard Haitink			dir: Jules Buckley			
	A. Bruckner - Symfonie nr. 8			dir: Riccardo Chailly			
				Stefano Bollani, piano			
Wo	10-4-2013	20:00	Concert Amsterdam Extra (STERREJUBILEUM)	José James, zang			
	dir: Mariss Jansons			G. Gershwin - Cuban Overture			
	Thomas Hampson, bariton			J. James - songs met orkest (arrangementen Jules Buckley)			
	Janine Jansen, viool			J. Harbison - Remembering Gatsby			
	Lang Lang, piano			G. Gershwin - Rhapsody in Blue			
	Kamerensemble Wien Berlin Amsterdam			G. Gershwin - Rialto Ripples			
	R. Wagner - Die Meistersinger von Nürnberg: Voorspel			G. Gershwin - They Can't Take that Away from Me (arr. Jules Buckley)			
	G. Mahler - Lieder eines fahrenden Gesellen: Ging heut' morgens übers Feld			Di			
	G. Mahler - Liederen uit 'Des Knaben Wunderhorn': Rheinlegendchen			30-4-2013 20:10 koningsconcert, Java Eiland			
	G. Mahler - Liederen uit 'Des Knaben Wunderhorn': Lob des hohen Verstandes			dir: Riccardo Chailly			
	S. Prokofjev - Pianoconcert nr. 3, deel 3			dir: Ivan Meylemans			
	P. Tsjaikovsky - Serenade voor strijkers: Elégie			L. Bernstein - Ouverture 'Candide'			
	C. Saint-Saëns - Introduction et Rondo capriccioso			J. Adams - Lollapalooza			
	R. Strauss - uit Suite 'Der Rosenkavalier' (deel)			G. Gershwin - Catfish Row uit Catfish Row			
	B. Zimmerman - variaties op 'Komt vrienden in het rond' (opdrachtcompositie) (wereldpremière)			G. Gershwin - Good Mornin', Sistuh uit Catfish Row:			
				M. Ravel - Bolero (versie met DJ)			
				A. van Buuren - Intense (orkestratie Trapp)			
				Vr			
				10-5-2013 20:15 Concert Amsterdam E			
				Za			
				11-5-2013 20:15 Concert Amsterdam			
				Beethoven-serie			
				dir: Iván Fischer			
				L. Beethoven - Symfonie nr. 1			
				L. Beethoven - Symfonie nr. 2			
				L. Beethoven - Symfonie nr. 5			
				Wo			
				15-5-2013 20:15 Concert Amsterdam B-wo			
				Do			
				16-5-2013 20:15 Concert Amsterdam B-do			
				dir: Herbert Blomstedt			
				Hannes Minnaar, piano			
				L. Beethoven - Pianoconcert nr. 4			
				C. Nielsen - Symfonie nr. 5			
				Vr			
				24-5-2013 19:30 Concert Amsterdam Extra			
				Zo			
				26-5-2013 13:45 Concert Amsterdam Z			
				dir: Andris Nelsons			
				Kwangchul Youn, bas			
				Terje Stensvold, bariton			
				Anja Kampe, sopraan			
				Kwangchul Youn, bas			
				Anja Kampe, sopraan			
				Christopher Ventris, tenor			
				Christopher Ventris, tenor			
				Jane Henschel, mezzosopraan			
				Jane Henschel, mezzosopraan			
				Russell Thomas, tenor			
				Russell Thomas, tenor			
				Terje Stensvold, bariton			
				Chor des Bayerischen Rundfunks			
				WDR Rundfunkchor			
				NDR Chor			
				R. Wagner - Der fliegende Holländer			
				Do			
				30-5-2013 20:15 Concert Amsterdam D			
				Vr			
				31-5-2013 20:15 Concert Amsterdam			
				Beethoven-serie			
				dir: Iván Fischer			
				L. Beethoven - Symfonie nr. 4			
				L. Beethoven - Symfonie nr. 3 'Eroica'			
Vr	26-4-2013	20:15	Concert Amsterdam A				
Za	27-4-2013	20:15	Concert Amsterdam D				
	dir: Riccardo Chailly						
	Stefano Bollani, piano						
	J. Adams - Lollapalooza						
	J. Harbison - Remembering Gatsby (NL première)						
	G. Gershwin - Catfish Row: symfonische suite uit 'Porgy and Bess'						
	G. Gershwin - Pianoconcert in F						
	G. Gershwin - Rialto Ripples						

Wo	5-6-2013	20:15	Concert Amsterdam B-wo	Vr	28-6-2013	20:30	Concert Buenos Aires
Do	6-6-2013	20:15	Concert Amsterdam B-do		dir: Mariss Jansons		
Vr	7-6-2013	20:00	Concert Keulen		Denis Matsuev, piano		
Za	8-6-2013	19:00	Concert Parijs		J. Wagenaar - Ouverture 'De getemde feeks'		
			dir: Gustavo Dudamel		S. Rachmaninov - Rapsodie op een thema van Paganini, op. 43		
			Christianne Stotijn, mezzosopraan		P. Tsjajkovsky - Symfonie nr. 5		
			E. Benzecry Colores de la Cruz del Sur (NL première)	Za	29-6-2013	20:30	Concert Buenos Aires
			P. Lieberon - Neruda Songs (NL première)		dir: Mariss Jansons		
			A. Dvorák - Symfonie nr. 9 'Uit de nieuwe wereld'		Denis Matsuev, piano		
Do	13-6-2013	20:15	Concert Amsterdam A-do		S. Rachmaninov - Rapsodie op een thema van Paganini		
Vr	14-6-2013	20:15	Concert Amsterdam A		G. Mahler - Symfonie nr. 1		
			dir: Heinz Holliger	Do	22-8-2013	20:00	Concert Amsterdam (Robeco)
			Veronika Eberle, viool		dir: Daniele Gatti		
			H. Holliger - Zwei Liszt-Transkriptionen		Yefim Bronfman, piano		
			A. Berg - Vioolconcert		W. Lutoslawski - Treurmuziek		
			H. Holliger - Ardeur noire (NL première)		B. Bartók - Pianoconcert nr. 3		
			B. Zimmermann - Alagoana (NL première)		S. Prokofjev - Suite uit 'Romeo en Julia' (sel. Gatti)		
Wo	19-6-2013	20:15	Concert Amsterdam Extra Kennismakingsconcert	Za	24-8-2013	21:00	PRINSENGRACHTCONCERT
			dir: Mariss Jansons		dir: Antonio Pappano		
			Denis Matsuev, piano		Joseph Calleja, tenor		
			G. Enescu - Roemeense rapsodie nr. 1		G. Verdi - Ouverture 'La forza del destino'		
			S. Rachmaninov - Rapsodie op een thema van Paganini		J. Massenet - Werther: Pourquoi me réveiller?		
			S. Prokofjev - Suite uit 'Romeo en Julia' (sel. Jansons)		G. Puccini - Tosca: E lucevan le stelle		
			I. Stravinsky - Suite uit het ballet 'De vuurvogel' (versie 1919)		G. Puccini - Manon Lescaut: Intermezzo 3e akte		
			J. Strauss - Perzische mars op. 289		G. Verdi - Rigoletto: La donna è mobile		
Zo	23-6-2013	11:00	Concert São Paulo (open lucht)		G. Puccini - Turandot: Nessun dorma		
			dir: Mariss Jansons		A. Lara - Granada (arr. Steven Mercurio)		
			G. Enescu - Roemeense rapsodie nr. 1		P. Tsjajkovsky - Ouverture 1812 ('Solennelle')		
			S. Prokofjev - Suite uit 'Romeo en Julia' (sel. Jansons)		P. Goemans - Aan de Amsterdamse grachten (arr. Bob Zimmerman)		
			I. Stravinsky - Danse infernale uit 'De vuurvogel' (suite 1919)	Ma	26-8-2013	20:00	Concert AMSTERDAM (Robeco)
			H. Villa-Lobos - Bachianas brasileiras nr.2: Tocata ('O trenzinho do caipira')		dir: Daniele Gatti		
			A. Dvorák - Slavische dans op. 72 nr 7		G. Mahler - Symfonie nr. 9		
			G. Bizet - Farandole uit 'L'Arlésienne', Suite nr. 2	Do	29-8-2013	19:00	Concert HELSINKI
			J. Strauss - Perzische mars op. 289		dir: Daniele Gatti		
Ma	24-6-2013	21:00	Concert São Paulo		Yefim Bronfman, piano		
			dir: Mariss Jansons		W. Lutoslawski - Treurmuziek		
			Denis Matsuev, piano		B. Bartók - Pianoconcert nr. 3		
			J. Wagenaar - Ouverture 'De getemde feeks'		S. Prokofjev - Suite uit 'Romeo en Julia' (sel. Gatti)		
			S. Rachmaninov - Rapsodie op een thema van Paganini	Vr	30-8-2013	20:00	Concert EDINBURGH
			P. Tsjajkovsky Symfonie nr. 5		dir: Daniele Gatti		
Di	25-6-2013	21:00	Concert São Paulo		G. Mahler - Symfonie nr. 9		
			dir: Mariss Jansons	Za	31-8-2013	20:00	Concert LUXEMBURG
			Denis Matsuev, piano		dir: Daniele Gatti		
			S. Rachmaninov - Rapsodie op een thema van Paganini,		Yefim Bronfman, piano		
			G. Mahler - Symfonie nr. 1.		W. Lutoslawski - Treurmuziek		
Wo	26-6-2013	20:30	Concert Rio de Janeiro		B. Bartók - Pianoconcert nr. 3		
			dir: Mariss Jansons		S. Prokofjev - Suite uit 'Romeo en Julia' (sel. Gatti)		
			Denis Matsuev, piano	Zo	1-9-2013	18:30	Concert Luzern
			J. Wagenaar - Ouverture 'De getemde feeks'		dir: Daniele Gatti		
			S. Rachmaninov - Rapsodie op een thema van Paganini, op. 43		G. Mahler - Symfonie nr. 9		
			P. Tsjajkovsky - Symfonie nr. 5				

Di	3-9-2013 19:30 Concert Luzern dir: Daniele Gatti Yefim Bronfman, piano W. Lutoslawski - Treurmuziek B. Bartók - Pianoconcert nr. 3 S. Prokofjev - Suite uit 'Romeo en Julia' (sel. Gatti)	Vr	27-9-2013 20:15 Concert Amsterdam Extra
		Zo	29-9-2013 14:15 Concert Amsterdam Z dir: Mariss Jansons Aga Mikolaj, sopraan Olesya Petrova, mezzosopraan Dimitri Pittas, tenor Yuri Vorobiev, bas Groot Omroepkoor Vlaams Radio Koor G. Verdi - Messa da requiem
Wo	4-9-2013 20:00 Concert Berlijn dir: Daniele Gatti Yefim Bronfman, piano W. Lutoslawski - Treurmuziek B. Bartók - Pianoconcert nr. 3 S. Prokofjev - Suite uit 'Romeo en Julia' (sel. Gatti)	Wo	2-10-2013 20:15 Concert Amsterdam B-wo
		Do	3-10-2013 20:15 Concert Amsterdam B-do
		Vr	4-10-2013 20:15 Concert Amsterdam E dir: Jan Willem Vriend Alexandre Tharaud, piano A. Rosetti - Symfonie in g J. Bach - Pianoconcert in d. BWV 1052 F. Mendelssohn - Symfonie nr. 1
Do	5-9-2013 19:00 Concert Grafenegg Wolkenturm (open lucht) dir: Daniele Gatti G. Mahler - Symfonie nr. 9		
Do	12-9-2013 21:15 Concert Amsterdam AAA dir: David Robertson B. Herrmann - Vertigo: Prelude/The Nightmare, Scene d'amour A.. Schönberg - Begleitungsmusik zu einer Lichtspielszene op. 34 F. Merkies - Elevator Sequence (opdrachtcompositie) (wereldpremière) V. van Warmerdam - Louisiana Story (opdrachtcompositie) (wereldpremière) J. Roukens - Chase (opdrachtcompositie) (wereldpremière) B. Herrmann - Psycho: delen B. Bartók - Muziek uit 'De wonderbaarlijke mandarijn' (Suite)	Do	10-10-2013 21:15 Concert Amsterdam AAA dir: Ed Gardner Christianne Stotijn, mezzosopraan D. Sjostakovitsj - Polka en galop uit Moskou Tsjeriomoesjki L. Nono - Due espressioni H. Henze - Fünf neapolitanische Lieder W. Lutoslawski - Concert voor orkest
Vr	13-9-2013 20:15 Concert Amsterdam A dir: David Robertson B. Herrmann - Vertigo: Prelude/The Nightmare, Scene d'amour A. Schönberg - Begleitungsmusik zu einer Lichtspielszene op. 34 F. Merkies - Elevator Sequence (opdrachtcompositie) (wereldpremière) V. van Warmerdam - Louisiana Story (opdrachtcompositie) (wereldpremière) J. Roukens - Chase (opdrachtcompositie) (wereldpremière) B. Herrmann - Psycho: delen E. Lutyens - Muziek uit 'The Skull' (NLpremière) B. Bartók - Muziek uit 'De wonderbaarlijke mandarijn', op. 19 (Suite)	Vr	11-10-2013 20:15 Concert Amsterdam A dir: Ed Gardner Christianne Stotijn, mezzosopraan D. Sjostakovitsj - Polka en galop uit Moskou Tsjeriomoesjki L. Nono - Due espressioni M.v.d. Aa - Spaces of Blank W. Lutoslawski - Concert voor orkest
Wo	18-9-2013 20:15 Concert Amsterdam B-wo	Wo	16-10-2013 20:15 Concert Amsterdam B-wo
Do	19-9-2013 20:15 Concert Amsterdam B-do	Do	17-10-2013 20:15 Concert Amsterdam B-do
Za	21-9-2013 19:30 Concert BUCHAREST dir: Mariss Jansons Emanuel Ax, piano L. Beethoven - Pianoconcert nr. 3 R. Strauss - Ein Heldenleben	Za	19-10-2013 20:00 Concert BRUSSEL
		Zo	20-10-2013 15:00 Concert HEERLEN dir: Daniel Harding Emily Magee, sopraan A. Webern - Sechs Stücke für Orchester, op. 6 (versie 1928) R. Strauss - Vier letzte Lieder R. Strauss - Morgen! R. Schumann - Symfonie nr. 2 A. Dvorák - Slavische dans op. 72 nr. 4
Zo	22-9-2013 11:00 Concert Bucharest dir: Mariss Jansons Lisa Batiashvili, viool G. Enescu - Roemeense rapsodie nr. 1 S. Prokofjev - Vioolconcert nr. 1 in D S. Prokofjev - Suite uit 'Romeo en Julia' (sel. Jansons) I. Stravinsky - Suite uit het ballet 'De vuurvogel' (versie 1919)	Vr	25-10-2013 20:15 Concert Amsterdam D
		Zo	27-10-2013 14:15 Concert Amsterdam Z dir: Nikolaus Harnoncourt A. Bruckner - Symfonie nr. 5
		Do	31-10-2013 20:15 Concert Amsterdam Extra
		Vr	1-11-2013 20:15 Concert Amsterdam E dir: Mariss Jansons Veronika Dzhioeva, sopraan Anna Larsson, alt Groot Omroepkoor G. Mahler - Symfonie nr. 2
		Zo	3-11-2013 14:15 Concert Amsterdam (Verjaardagsconcert) dir: Mariss Jansons L. Andriessen - Mysteriën (opdrachtcompositie) (wereldpremière) R. Strauss - Ein Heldenleben

Vr	8-11-2013 19:00 Concert ST. PETERSBURG dir: Mariss Jansons Veronika Dzhioeva, sopraan Anna Larsson, alt Staatskoor 'Latvija' G. Mahler-Symfonie nr. 2	Ma	25-11-2013 19:30 Concert BRISBANE
		Di	26-11-2013 20:00 Concert MELBOURNE dir: Mariss Jansons J. Wagenaar - Ouverture 'De getemde feeks' I. Stravinsky - Suite uit het ballet 'De vuurvogel' (versie 1919) P. Tsjaikovsky - Symfonie nr. 5
Za	9-11-2013 19:00 Concert Moskou dir: Mariss Jansons Yefim Bronfman, piano L. Beethoven - Pianoconcert nr. 3 R. Strauss - Ein Heldenleben	Wo	27-11-2013 20:00 Concert MELBOURNE dir: Mariss Jansons Yefim Bronfman, piano L. Beethoven - Pianoconcert nr. 3 R. Strauss - Ein Heldenleben
Zo	10-11-2013 19:00 Concert Moskou dir: Mariss Jansons Veronika Dzhioeva, sopraan Anna Larsson, alt Staatskoor 'Latvija' G. Mahler-Symfonie nr. 2	Vr	29-11-2013 20:00 Concert SYDNEY dir: Mariss Jansons J. Wagenaar - Ouverture 'De getemde feeks' I. Stravinsky - Suite uit het ballet 'De vuurvogel' (versie 1919) P. Tsjaikovsky - Symfonie nr. 5
Do	14-11-2013 19:30 Concert BEIJING dir: Rory MacDonald Emanuel Ax, piano L. Beethoven - Pianoconcert nr. 3 R. Strauss - Ein Heldenleben, op. 40	Za	30-11-2013 20:00 Concert SYDNEY dir: Mariss Jansons Yefim Bronfman, piano L. Beethoven - Pianoconcert nr. 3 R. Strauss - Ein Heldenleben
Wo	13-11-2013 19:30 Concert BEIJING dir: Lu Jia J. Wagenaar - Ouverture 'De getemde feeks' I. Stravinsky - Suite uit het ballet 'De vuurvogel' (versie 1919) P. Tsjaikovsky - Symfonie nr. 5	Zo	1-12-2013 17:00 Concert SYDNEY dir: Mariss Jansons / Rory MacDonald J. Wagenaar - Ouverture 'De getemde feeks' I. Stravinsky - Suite uit het ballet 'De vuurvogel' (versie 1919) P. Tsjaikovsky - Symfonie nr. 5
Za	16-11-2013 18:00 Concert Tokyo	Do	12-12-2013 20:15 Concert Amsterdam D
Zo	17-11-2013 18:00 Concert Kawasaki dir: Mariss Jansons Emanuel Ax, piano L. Beethoven - Pianoconcert nr. 3 R. Strauss - Ein Heldenleben	Vr	13-12-2013 20:15 Concert Amsterdam E
		Za	14-12-2013 19:00 Concert DORTMUND dir: Andris Nelsons Ian Bostridge, tenor C. Debussy - Six épigraphes antiques (instr. Escher) B. Britten - Les illuminations S. Rachmaninov - Symfonische dansen
Ma	18-11-2013 19:00 Concert TOKYO dir: Mariss Jansons J. Wagenaar - Ouverture 'De getemde feeks' I. Stravinsky - Suite uit het ballet 'De vuurvogel' (versie 1919) P. Tsjaikovsky - Symfonie nr. 5	Wo	18-12-2013 20:15 Concert Amsterdam B-wo
		Do	19-12-2013 20:15 Concert Amsterdam B-do
Do	21-11-2013 20:00 Concert PERTH dir: Mariss Jansons J. Wagenaar - Ouverture 'De getemde feeks' I. Stravinsky - Suite uit het ballet 'De vuurvogel' (versie 1919) P. Tsjaikovsky - Symfonie nr. 5	Zo	22-12-2013 14:15 Concert Amsterdam Z dir: Trevor Pinnock Menahem Pressler, piano C. Bach - Symfonie in G gr. t., Wq 182 nr. 1 W. Mozart - Pianoconcert nr. 27 KV 595 W. Mozart - Symfonie nr. 36 KV 425, 'Linzer'
Vr	22-11-2013 20:00 Concert PERTH	Wo	25-12-2013 15:00 Concert Amsterdam (Kerstmatinee) dir: Andris Nelsons R. Wagner - Siegfried-Idyll R. Wagner - Ouverture en Bacchanaal uit 'Tannhäuser' R. Strauss - Also sprach Zarathustra
Zo	24-11-2013 19:30 Concert BRISBANE dir: Mariss Jansons Yefim Bronfman, piano L. Beethoven - Pianoconcert nr. 3 R. Strauss - Ein Heldenleben		

Bijlage 5

OVERZICHT CONCERTUITVOERINGEN BUITENLAND 2013

Zo	27 jan	Frankfurt	Duitsland	Jansons
Ma	28 jan	Wenen	Oostenrijk	Jansons
Di	29 jan	Wenen	Oostenrijk	Jansons
Do	31 jan	Brussel	België	Jansons
Vr	1 feb	Luxemburg	Luxemburg	Jansons
Za	2 feb	Parijs	Frankrijk	Jansons
Ma	4 feb	Lissabon	Portugal	Jansons
Di	5 feb	Madrid	Spanje	Jansons
Wo	6 feb	Madrid	Spanje	Jansons
Di	12 feb	Washington	Verenigde Staten	Jansons
Wo	13 feb	New York	Verenigde Staten	Jansons
Do	14 feb	New York	Verenigde Staten	Jansons
Za	9 mrt	Kaapstad	Zuid Afrika	Dutoit
Zo	10 mrt	Durban	Zuid Afrika	Dutoit
Ma	11 mrt	Soweto (kinderconcert)	Zuid Afrika	Rubikis
Ma	11 mrt	Soweto (kinderconcert)	Zuid Afrika	Rubikis
Di	12 mrt	Pretoria	Zuid Afrika	Dutoit
Vr	7 juni	Keulen	Duitsland	Dudamel
Za	8 juni	Parijs	Frankrijk	Dudamel
Zo	23 juni	Sao Paolo (openlucht)	Brazilië	Jansons
Ma	24 juni	Sao Paolo	Brazilië	Jansons
Di	25 juni	Sao Paolo	Brazilië	Jansons
Wo	26 juni	Rio de Janeiro	Brazilië	Jansons
Vr	28 juni	Buenos Aires	Argentinië	Jansons
Za	29 juni	Buenos Aires	Argentinië	Jansons
Do	29 aug	Helsinki	Finland	Gatti
Vr	30 aug	Edinburgh	Verenigd Koninkrijk	Gatti
Za	31 aug	Luxemburg	Verenigd Koninkrijk	Gatti
Zo	1 sept	Luzern	Zwitserland	Gatti
Di	3 sept	Luzern	Zwitserland	Gatti
Wo	4 sept	Berlijn	Duitsland	Gatti
Do	5 sept	Grafenegg (openlucht)	Oostenrijk	Gatti
Za	21 sept	Boekarest	Roemenië	Jansons
Zo	22 sept	Boekarest	Roemenië	Jansons
Za	19 okt	Brussel	België	Harding
Vr	8 nov	St Petersburg	Rusland	Jansons
Za	9 nov	Moskou	Rusland	Jansons
Zo	10 nov	Moskou	Rusland	Jansons
Wo	13 nov	Beijing	China	MacDonald
Do	14 nov	Beijing	China	Jia
Za	16 nov	Tokyo	Japan	Jansons
Zo	17 nov	Kawasaki	Japan	Jansons
Ma	18 nov	Tokyo	Japan	Jansons
Do	21 nov	Perth	Australië	Jansons
Vr	22 nov	Perth	Australië	Jansons
Zo	24 nov	Brisbane	Australië	Jansons
Ma	25 nov	Brisbane	Australië	Jansons
Di	26 nov	Melbourne	Australië	Jansons
Wo	27 nov	Melbourne	Australië	Jansons
Vr	29 nov	Sydney	Australië	Jansons
Za	30 nov	Sydney	Australië	Jansons
Zo	1 dec	Sydney	Australië	Jansons / MacDonald
Za	14 dec	Dortmund	Duitsland	Nelsons

Totaal: 53 concerten